

MUSIQI

1

MÜƏLLİM
ÜÇÜN
METODİK
VƏSƏİT

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT HİMNİ

*Musiqisi Üzeyir Hacıbəylinin,
sözləri Əhməd Cavadındır.*

Azərbaycan, Azərbaycan!
Ey qəhrəman övladın şanlı Vətəni!
Səndən ötrü can verməyə cümlə hazırız!
Səndən ötrü qan tökməyə cümlə qadیرiz!
Üçrəngli bayrağınla məsud yaşa!
Minlərlə can qurban oldu!
Sinən hər bə meydan oldu!
Hüququndan keçən əsgər,
Hərə bir qəhrəman oldu!

Sən olasan gülüstan,
Sənə hər an can qurban!
Sənə min bir məhəbbət
Sinəmdə tutmuş məkan!

Namusunu hifz etməyə,
Bayrağını yüksəltməyə
Cümlə gənclər müştəqdır!
Şanlı Vətən! Şanlı Vətən!
Azərbaycan! Azərbaycan!

Nərgiz Rəcəbova
Şəhla Quliyeva
Zemfira Əliyeva

MUSIQI

1

Ümumtəhsil məktəblərinin 1-ci sinfi üçün
"Musiqi" fənni üzrə

MÜƏLLİM ÜÇÜN METODİK VƏSAİT

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin
24.05.2016-cı il tarixli 354 nömrəli əmri ilə
təsdiq edilmişdir.

ŞƏRQ-QƏRB
BAKİ 2016

Nərgiz Rəcəbova, Şəhla Quliyeva, Zəmfira Əliyeva
Ümumtəhsil məktəblərinin 1-ci sinfi üçün
"Musiqi" fənni üzrə müəllim üçün metodik vəsait
Bakı, "Şərq-Qərb" Nəşriyyatı, 2016, 56 səh.

ISBN 978-9952-509-03-8

Elmi redaktor: Kamilə Dadaşzadə,
sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru

Rəyçilər: Aytən Abasova,
sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru
Aygün Əliyeva,
pedaqoji elmlər üzrə fəlsəfə doktoru

Müəllim üçün metodik vəsaitlə bağlı rəy, irad və təkliflərin info@eastwest.az və derslik@edu.gov.az elektron ünvanlara göndərilməsi xahiş olunur. Əməkdaşlığınıza üçün əvvəlcədən təşəkkür edirik!

Müəlliflik hüquqları qorunur. Xüsusi icazə olmadan bu nəşri və yaxud onun hər hansı hissəsini yenidən çap etdirmək, surətini çıxarmaq, elektron informasiya vasitələri ilə yaymaq qanuna ziddir.

ÖN SÖZ

Hörmətli müəllimlər! Ümumtəhsil məktəblərində tədris olunan fənlər sırasında “Musiqi” fənni xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. I-IX siniflərdə tədris olunan musiqi fənninin məqsədi təkcə musiqi biliyinin verilməsi deyil, şəxsiyyətin musiqi sənətinin tədrisi və tərbiyəvi imkanları ilə formalaşdırılmasıdır. Musiqi dərslərində şagirdlər musiqi mədəniyyətinə yiyələnir, onun mənəvi-estetik əsasını öyrənir, öz yaradıcı imkanlarını gerçəkləşdirirlər.

Metodik vəsaitin məzmunu ümumi orta təhsilin birinci ili üçün nəzərdə tutulan standartlara uyğun olaraq fənnin tədrisinin əsas məsələlərini əhatə edir.

Təklif olunan metodik vəsaitin hər bir dərsi musiqinin həyatla əlaqəsi, ardıcılıq və anlaşıqlılıq, vətəndaşlıq və vətənpərvərlik, etik və estetik istiqamətdə, bədiilik və həvəsləndirmə kimi didaktik prinsiplər üzrə qurulmuşdur.

İZAHAT VƏRƏQİ

Müəllim üçün metodik vəsait tövsiyə xarakteri daşıyır. Yeni müəllim müstəqil olaraq verilmiş standartların reallaşdırma prosesində onlara müvafiq və məqsədə uyğun dəyişiklik edə bilər.

Müəllim üçün metodik vəsaitdə hər bir dərslərin strukturu kurikulum və fəal təlimin tələblərinə uyğun qurulmuşdur.

Fəndaxili integrasiyanı təmin edərək hər dərslərdə musiqi fənn kurikulumunun 3 məzmun xətti (Musiqi aləmi, Emosional dəyərləndirmə, Musiqi fəaliyyəti) əlaqəli göstərilmişdir. Dərslərin mövzusu dərslərdə reallaşan standartlar və həmin standartlara görə müəyyənləşdirilmiş məqsədlərlə bağlıdır. Fənlərarası integrasiya (Musiqi — Ana dili, Musiqi — Həyat bilgisi, Musiqi — Təsviri incəsənət, Musiqi — Riyaziyyat, Musiqi — Fiziki tərbiyə) şagirdlərdə eyni bacarıqların formalaşmasına xidmət edir.

Müəllim üçün metodik vəsaitdə 33 dərslərin (5 bölmə: Musiqi aləminə səyahət, Musiqinin məzmunu, Musiqi dili, Musiqi və nağıl, Musiqi təhfələri) təxmini planlaşdırılma nümunələri təqdim olunmuşdur. Hər bölmənin birinci dərsləri nümunə kimi bütün mərhələləri ilə verilmişdir. Burada bölmənin və dərslərin mövzusu, məzmun standartları, integrasiya standartları, məqsəd, iş üsulu (metod), dərslərin mərhələləri (hər mərhələyə ayrılmış vaxt bölgüsü müəllim üçün istiqamət əhəmiyyəti daşıyaraq təqribi verilmişdir), səviyyə üzrə qiymətləndirmə meyarları, musiqi repertuarı, müəllimin qeydləri üçün yer verilmişdir. Bölmənin birinci dərslərindən fərqli olaraq, növbəti dərslər rubrikalarla verilmişdir. Rubrikalar, əsasən, istiqamətləndirici xarakter daşıyır.

Təlim prosesi şəxsiyyətyönlü və inkişafetdirici pedaqoji texnologiyaların tətbiqi ilə reallaşır. Bu zaman informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından da istifadə etmək məsləhət görülür. Yeni pedaqoji texnologiyaların və metodların tətbiqi şagirdlərdə problemlə məsələnin həlli, təhlil etmə, ümumiləşdirmə, nəticə çıxarma, fərdi və komanda ilə iş kimi bacarıqların formalaşmasına imkan yaradır. Hər hansı bir iş üsulunun seçilməsi isə dərslərin məqsədi, tapşırıqların həcmi və çətinlik səviyyəsindən asılıdır. Dərslər bu cür təşkilə həm zəif, həm də güclü şagirdlərin fəallaşmasına kömək edir.

Dərslərdə müasir təlimin bütün formaları tətbiq olunur: fərdi iş, cütlərlə iş, kiçik və böyük qruplarla iş, kollektivlə iş. Bu isə hər bir şagirdin öyrənmə prosesinin və əməkdaşlığının fəallaşmasına şərait yaradır. Sınıf 3-4 nəfər şagirddən

ibarət kiçik qruplara bölünərək müxtəlif xarakterli tapşırıqları yerinə yetirir. Bu tapşırıqlar şagirdlərin dərstdə əldə etdikləri bilik, bacarıq və vərdisləri təcrübədə tətbiq etmələrinə kömək edir. Təqdim olunan metodik vəsaitdə diferensial təlimin prinsipləri gözlənilmişdir. Təlim nəticələri yüksək olan (T.n.y.), təlim nəticələri zəif olan (T.n.z.) və sağlamlıq imkanları məhdud olan (S.i.m.) şagirdlər üçün verilən tapşırıqlar diferensial təlimə uyğun səviyyələrlə təqdim olunmuşdur.

Dərs boyu bütün fəaliyyət tədqiqat sualının həlli yollarının axtarışı üzərində təşkil olunur. Dərsin sonuncu mərhələsində refleksiya keçirilir, bu zamanı tədqiqat sualının həllinə nail olma yolları siniflə birgə izlənilir. Dərsdə şagirdlərin yekun qiymətləndirilməsi sonuncu — “Qiymətləndirmə və refleksiya” mərhələsində keçirilir.

Musiqi dərslərində şagirdlərin məşğul olduğu musiqi fəaliyyəti növləri bunlardır: xorla oxumaq, musiqi dinləmək, musiqili və küylü alətlərdə çalmaq.

Xorla oxuma şagirdlərdə diqqəti, müşahidəçiliyi, intizamı tərbiyə edir və onları yaradıcı kollektivdə birləşdirir. İfa zamanı şagirdlərin xorda oxu vərdislərinə yiyələnmələri, səslərinin qorunması, ilkin musiqi anlayışlarının və müəyyən bacarıqların formalaşması müəllimin düzgün və məqsədyönlü işindən asılıdır.

Dinləmə üçün nəzərdə tutulmuş musiqi nümunələri şagirdlərin yaş səviyyəsinə uyğun olaraq daha çox oynaq xarakterlidir. Musiqi təliminin birinci ilini nəzərə alaraq musiqi repertuarının əksər hissəsini xorla oxuma üçün asan mənimsənilən mahnılar təşkil edir.

Musiqili və küylü alətlərdə çalmağı şagirdlərə maraqlı tərzdə öyrətmək lazımdır. Musiqi alətlərində çalmaq və ya müşayiət etmək, musiqi sədaları altında edilən ritmik hərəkətlər şagirdlərə musiqi əsərinin ümumi xarakterini və tempini hiss etməyə kömək edir.

Dərsin daha səmərəli keçməsi üçün şagirdlər müəyyən qaydalara riayət etməyi öyrənməlidirlər. Bunun üçün aşağıdakı plakatlardan istifadə etmək məsləhətdir:

Mahnını ifa et

Dirijorluq et

Musiqi alətlərində çal

Musiqini dinlə

“MUSIQİ” FƏNNİ ÜZRƏ TƏLİM-TƏDRİS PROSESİNİN TƏCHİZATINA AİD MƏSLƏHƏTLƏR

1. Fonomüntəxəbat, audio və videoyazılar, proqramın məzmununa dair DVD və CD diskler.
2. Sadə uşaq musiqi və küylü alətləri.
3. Təchiz olunmuş musiqi kabinet (interaktiv yazı lövhəsi və ya lövhə, fortepiano, video yazan aparatlı televizor, stereomaqnitofon).
4. Əyani vəsaitlər: bəstəkarların portretləri, musiqi savadına aid olan plakatlar, musiqi əsərlərinə uyğun illüstrativ material, yoxlama tapşırıqlar üçün kartlar və s.

*Sizə təhsildə yeni nailiyyətlər əldə etmək üçün effektiv üsulların
axtarışında yaradıcılıq uğurları arzulayırıq!*

I SİNİF ÜÇÜN MUSİQİ FƏNNİ ÜZRƏ MƏZMUN STANDARTLARI

I sinfin sonunda şagird:

- İfa etdiyi və dinlədiyi uşaq mahnılarının müəlliflərini tanıyır.
- Əsas musiqi janrları (mahnı, rəqs, marş) və musiqi ifadə vasitələri (temp, ritm) haqda təsəvvürə malik olduğunu nümayiş etdirir.
- Dinlədiyi musiqi əsərlərində ifadə olunan əhvali-ruhiyyəni sadə formada şərh edir, melodiyaaların ritm və tempinə uyğun hərəkətlər nümayiş etdirir.
- Xor tərkibində birsəsli (unison) oxuyur.
- Sadə uşaq musiqi alətlərində kiçik melodiya parçalarını notla çalır və oxuyur.
- Mahnı oxumaq qaydalarını bilir, sadə ölçülü dirijorluq jestlərinə əməl edir.

1. Musiqi aləmi

Şagird:

1.1. İfa etdiyi və dinlədiyi uşaq mahnılarının müəlliflərini tanıyır.

- 1.1.1. Mahnı müəlliflərinin adlarını sadalayır.
- 1.1.2. Dinlədiyi mahnının müəllifini müəyyənləşdirir.
- 1.1.3. Mahnı müəlliflərini onların şəkillərindən tanıyır.

1.2. Əsas musiqi janrları (mahnı, rəqs, marş) və musiqi ifadə vasitələri (temp, ritm) haqqında təsəvvürə malik olduğunu nümayiş etdirir.

- 1.2.1. Əsas musiqi janrları və musiqi ifadə vasitələrini sadalayır.
- 1.2.2. Xarakterik cəhətlərinə görə əsas musiqi janrlarını fərqləndirir.
- 1.2.3. Mahnıların giriş, bənd, nəqərat hissələrini fərqləndirir.

2. Emosional dəyərləndirmə

Şagird:

2.1. Dinlədiyi musiqi əsərlərində ifadə olunan əhvali-ruhiyyəni sadə formada şərh edir, melodiyaaların ritm və tempinə uyğun hərəkətlər nümayiş etdirir.

- 2.1.1. Mahnının xarakterini (şən, qəmli, həyəcanlı) müəyyənləşdirir.
- 2.1.2. Mahnının emosional məzmununu ifa prosesində büruzə verir.
- 2.1.3. Musiqinin dəyişən tempinə və ritminə uyğun hərəkətlər edir.

3. Musiqi fəaliyyəti

Şagird:

3.1. Xor tərkibində birsəsli (unison) oxuyur.

- 3.1.1. Öyrənmək məqsədilə müəllimin oxuduğu nümunələri təkrar edir.
- 3.1.2. İfa etdiyi melodiyaalara sadə vasitələrlə ritm tutur.
- 3.1.3. Xor daxilində kollektiv ifa qaydalarını mənimsədiyini nümayiş etdirir.

3.2. Sadə uşaq musiqi alətlərində kiçik melodiya parçalarını notla çalır və oxuyur.

- 3.2.1. Oktava daxilində ayrı-ayrı notları çalır.
- 3.2.2. Qammanın I və V səslərindən istifadə etməklə öz ifasına müşayiət yaradır.
- 3.2.3. Bir oktava daxilində səsləri yuxarı və aşağı registrdə çalır-oxuyur.

3.3. Mahnı oxumaq qaydalarını bilir, sadə ölçülü dirijorluq jestlərinə əməl edir.

- 3.3.1. Düzgün mahnı oxumaq qaydalarını mənimsədiyini nümayiş etdirir.
- 3.3.2. Səs aparatından və səsinin gücündən düzgün istifadə edir.
- 3.3.3. Öz ifasını sadə ölçülü dirijorluq jestlərinə uyğunlaşdırır.

Məzmun standartları və fənlərarası integrasiya cədvəli

Nö	Bölmə	Dərs	Mövzu	1.1.	1.2.	2.1.	3.1.	3.2.	3.3.	Ana dili (A.d.)	Təsviri incəsənət (T.i.)	Həyat bilgisi (H.b.)	Riyaziyyat (Riy.)	Fiziki tərbiyə (F.t.)
I	Musiqi aləmlinə səyahət	1.	“Birinci zəng”	1.1.1.		2.1.2.	3.1.1.			1.2.4.				
		2.	Biz və musiqi	1.1.3.		2.1.2.	3.1.1.					1.1.1.		
		3.	Mahnı	1.1.1.		2.1.3.			3.3.1.	1.2.3.		1.1.1.		
		4.	Rəqs	1.2.2.		2.1.3.	3.1.2.			1.2.4.		1.1.1.		
		5.	Marş	1.1.1.		2.1.3.	3.1.2.			1.2.4.		1.1.1.		4.1.2.
		6.	“Vətənim”	1.1.2.		2.1.2.			3.3.1.	1.1.1., 1.2.4.	3.1.1.			
		7.	Musiqi əsərləri	1.1.1.		2.1.3.	3.1.2.			1.2.4.				4.1.2.
		8.	Dövlət rəmzləri		1.2.1.	2.1.2.			3.3.1.	4.1.7.		1.1.1., 2.3.1.		
II	Musiqi məzmunu	1.	Musiqinin xarakteri	1.1.3.		2.1.1.	3.1.1.			1.2.1., 2.2.8.		1.1.1.		
		2.	Musiqi və hislər	1.1.2.		2.1.1.			3.3.2.	2.2.5.		1.1.1.		
		3.	Musiqi və təbiət		1.2.3.	2.1.2.	3.1.3.			2.1.2.		1.1.2.		
		4.	Musiqi və Vətən		1.2.2.	2.1.3.	3.1.2.			1.2.4., 2.2.7.				
		5.	Musiqi və Yeni il bayramı		1.2.2.	2.1.2.	3.1.3.			2.1.1.		1.1.1.		
		6.	Kiçik summativ qiymətləndirmə	1.1.2. 1.1.3.	1.2.2. 1.2.3.	2.1. 1.2.3.	3.1. 3.1.2.		3.3.2.					
		7.	I yarımlil üçün böyük summativ qiymətləndirmə	1.1.	1.2.	2.1.	3.1.		3.3.					
		1.	Musiqi “əlifba”sı		1.2.3.	2.1.2.		3.2.1.		1.1.2.		1.1.1.		
III	Musiqi dili	2.	Musiqi “nərdivan”ı	1.1.1.		2.1.3.		3.2.3.		1.2.4.				
		3.	Ritm		1.2.1.	2.1.3.	3.1.2.			2.1.2.				
		4.	Temp		1.2.1.	2.1.3.		3.2.3.		2.1.2., 2.2.5.				
		1.	“Nağl-nəğmə”		1.2.2.	2.1.2.			3.3.1.	2.1.2.		1.1.1.	1.1.9.	
IV	Musiqi və nağl	2.	“Gülməli nağl”	1.1.3.		2.1.3.			3.3.3.	1.2.4.				
		3.	“Nənəm nağl danışır”		1.2.1.	2.1.3.		3.2.1.		2.1.2.				
		4.	“Tıq-tıq xanım”		1.2.1.	2.1.2.		3.2.1.		2.1.4.				
		5.	“Novruz nağlı”		1.2.2.	2.1.1.		3.2.3.		1.2.1.	1.1.1.			
		6.	Sınıf konserti				3.1.	3.2.	3.3.					
		1.	Üçrəngli bayraq		1.2.2.	2.1.1.			3.3.2.	1.1.2.	1.1.1.			
V	Musiqi töhfələri	2.	Mahnı cələri		1.2.1.	2.1.1.		3.2.2.		1.1.2., 2.2.5.				
		3.	Bayram musiqisi		1.2.1.	2.1.1.			3.3.3.	1.1.2., 1.2.4.				
		4.	“Hər birimiz bir çiçək”	1.1.3.		2.1.1.			3.3.2.	1.1.2., 2.2.5.		1.1.2.		
		5.	Gül bayramı		1.2.2.	2.1.1.		3.2.2.		1.2.4.	1.1.1.			
		6.	Ümummilli lider		1.2.1.	2.1.2.	3.1.3.			1.1.2.				
		7.	Konsert zalında	1.1.1.		2.1.2.			3.3.1.	1.1.2., 1.2.4.		2.1.2., 2.4.1.		
		8.	İl boyu keçirilən böyük summativ qiymətləndirməsi	1.1.	1.2.	2.1.	3.1.	3.2.	3.3.					

Tədris proqramının illik planlaşdırma cədvəli

№	Bölmə	Dərs	Mövzu	Musiqi repertuarı
I	Musiqi aləmlinə sayahət	1	“Birinci zəng”	“Birinci zəng” (O.Zülfüqarov, H.Əliyeva), Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni (Ü.Hacıbəyli, Ə.Cavad)
		2	Biz və musiqi	“Birinci zəng” (O.Zülfüqarov, H.Əliyeva)
		3	Mahnı	“Qırmızı şar” (A.Rzayeva, C.Məmmədov)
		4	Rəqs	“Qırmızı şar” (A.Rzayeva, C.Məmmədov), “Azərbaycan” (Azərbaycan xalq rəqsi)
		5	Marş	“Birincilərlik biz” (O.Rəcəbov, Ə.Ağayev), “Marş” (Ü.Hacıbəyli)
		6	“Vətənim”	“Vətənim” (S.Ələsgərov, H.Ziya)
		7	Musiqi əsərləri	“Vətənim” (S.Ələsgərov, H.Ziya), “Radio marşı” (M.Maqomayev)
		8	Dövlət rəmzləri	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni (Ü.Hacıbəyli, Ə.Cavad)
II	Musiqinin məzmunu	1	Musiqinin xarakteri	“Mənim dəcəl buzovum” (A.Rzayeva, C. Məmmədov)
		2	Musiqi və hislər	“Mənim dəcəl buzovum” (A.Rzayeva, C. Məmmədov), “Qırmızı şar” (A.Rzayeva, C.Məmmədov), “Bahar tərənələri” və “Qəmli mahnı” (M.Mirzəyev)
		3	Musiqi və təbiət	“Gözlər Vətən” (O.Zülfüqarov, T.Elçin), “Dağ çiçəyi” (Azərbaycan xalq rəqsi)
		4	Musiqi və Vətən	“Gözlər Vətən” (O.Zülfüqarov, T.Elçin), “Azərbaycan” (Azərbaycan xalq rəqsi), “Marş” (Ü.Hacıbəyli)
		5	Musiqi və Yeni il bayramı	“Balaca volka” (R.Şəfəq, H.Ziya), “Yallı” (M.Mirzəyev)
		6	Kiçik summativ qiymətləndirmə	
		7	I yarımlı üçün böyük summativ qiymətləndirmə	
III	Musiqi dili	1	Musiqi “əlifba”-sı	“Əlifba bayramı” (R.Mustafayev, C.Cavadlı)
		2	Musiqi “nərdivan”-ı	“Oynaq topum” (S.Hacıbəyov, M.Seyidzadə)
		3	Ritm	“Oynaq topum” (S.Hacıbəyov, M.Seyidzadə), “Nəlbəki” (Azərbaycan xalq rəqsi)
		4	Temp	“Uşaq və dovşan” (S.Rüstəmov, A.Şaiq)
IV	Musiqi və nağıl	1	“Nağıl-nəgmə”	“Nağıl-nəgmə” (A.Sultanova, T.Elçin), “Nağıl” (F.Əmirov)
		2	“Gülməli nağıl”	“Nağıl-nəgmə” (A.Sultanova, T.Elçin), “Gülməli nağıl” (O.Zülfüqarov, T.Elçin)
		3	“Nənəm nağıl danışır”	“Gülməli nağıl” (O.Zülfüqarov, T.Elçin), “Nənəm nağıl danışır” (S.İbrahimova, N.Xəzri)
		4	“Tıq-tıq xanım”	“Nənəm nağıl danışır” (S.İbrahimova, N.Xəzri), “Tıq-tıq xanım” cizgi filmindən Tıq-tıq xanımın mahnısı (R.Mirişli, R.Rövşən)
		5	“Novruz nağılı”	“Qonaqlıq” (O.Zülfüqarov, X.Əlibeyli), “Novruz” (Azərbaycan xalq rəqsi)
		6	Sinif konserti	III və IV tədris vahidlərində keçilənlərin təkrarı
V	Musiqi töhfələri	1	“Üçrəngli bayraq”	“Üçrəngli bayraq” (R.Şəfəq, R.Yusifovlu), Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni (Ü.Hacıbəyli, Ə.Cavad), “Marş” (Ü.Hacıbəyli)
		2	Mahnı çaləngi	“Üçrəngli bayraq” (R.Şəfəq, R.Yusifovlu), “Ucalсын nəgmemiz” (R.Mirişli, F.Qoca)
		3	Bayram musiqisi	“Ucalсын nəgmemiz” (R.Mirişli, F.Qoca), “Aşıqsayğı” (Ə.Abbasov)
		4	“Hər birimiz bir çiçək”	“Bənövşə” (S.Rüstəmov, A.Şaiq)
		5	Gül bayramı	“Bənövşə” (S.Rüstəmov, A.Şaiq), “Qızıl gül” (Azərbaycan xalq rəqsi)
		6	Ümummilli lider	“Heydər baba” (O.Rəcəbov, Ə.Ağayev)
		7	Konsert zalında	İl boyu keçilənlərin təkrarı
		8	İl boyu keçilənlərin böyük summativ qiymətləndirilməsi	

Kiçik summativ qiymətləndirmənin aparılması üçün test tapşırıqları
(sözlə ifadə olunmuş cavabların şəkillərlə əvəz olunması nəzərdə tutulmuşdur)

1.1

1. Verilmiş şəkillərdəki musiqini bəstələyən şəxsi seçin.
A) Bəstəkar B) Rəssam
2. Dinlədiyiniz və ya ifa etdiyiniz əsərlərin müəlliflərini verilmiş şəkillərdən seçin.
A) Üzeyir Hacıbəyli B) Müslüm Maqomayev C) Fikrət Əmirov
3. “Qırmızı şar” mahnısının müəllifini verilmiş şəkillərdən seçin.
A) Oqtay Zülfüqarov B) Ağabacı Rzayeva
4. Bəstəkar S.Ələsgərovun müəllifi olduğu mahnıya uyğun şəkli seçin.
A) Qırmızı şar B) Vətən mənzərələri C) Sınıf otağı

1.2

1. “Rəqs” musiqi janrına uyğun şəkli seçin.
A) Rəqs edənlər B) Mahnı oxuyanlar
2. Əsas musiqi janrlarına uyğun şəkilləri seçin.
A) Rəqs edənlər B) Mahnı oxuyanlar C) Dirijor
3. “Addımlamaq” sözünün mənasında olan musiqi janrına uyğun şəkli seçin.
A) Rəqs edənlər B) Hərbi parad C) Mahnı oxuyanlar
4. İnsan səsi ilə ifa olunan əsas musiqi janrına uyğun şəkli seçin.
A) Rəqs edənlər B) Hərbi parad C) Mahnı oxuyanlar

2.1

1. “Azərbaycan” Azərbaycan xalq rəqsini dinləyin və ritminə uyğun şəkli seçin.
A) Şən rəqs edənlər B) Hərbi parad
2. “Qırmızı şar” (A.Rzayeva, C.Məmmədov) mahnısının xarakterinə uyğun şəkli seçin.
A) Qəmli uşaq B) Şən uşaq
3. Verilmiş şəkillərdən “Birinci zəng” (O.Zülfüqarov, H.Əliyeva) mahnısına məzmunca oxşar mahnını seçin.
A) “Birincilərlik” B) “Qırmızı şar”
4. “Vətənim” (S.Ələsgərov, H.Ziya) mahnısının sizdə oyatdığı hislərə uyğun şəkli seçin.
A) Qəmli uşaq B) Şən uşaq

3.1

1. Xorla mahnı oxumaq qaydalarına aid düzgün şəkli seçin.
A) Başqaları oxuyanda danışır. B) Başqalarının oxumasına qulaq asır.
C) Başqaları oxuyanda gəzişir.
2. “Dinlə, sonra təkrar et” oxu qaydasına uyğun olan şəkli seçin.
A) Müəllim oxuyur, şagirdlər isə oxumurlar. B) Şagirdlər müəllimlə birgə oxuyurlar.
3. “Azərbaycan” Azərbaycan xalq rəqsinin ritmik müşayiəti üçün aid olan musiqi aləti seçin.
A) Nağara B) Susəpən
4. “Xorda birgə ifa” oxu qaydasına uyğun olan şəkli seçin.
A) Xorda bir şagird oxuyur, digərləri isə dinləyirlər. B) Xorda bütün kollektiv oxuyur.

3.3

1. Mahnı oxumaq qaydalarına aid düzgün şəkli seçin.
A) Şagird oxuyan zaman bədənini əyir.
B) Şagird oxuyan zaman bədənini düz saxlayır.
2. Mahnının ifası zamanı şagirdin etdiyi hərəkətlərə uyğun olan şəkli seçin.
A) Sadə dirijorluq jestləri edir. B) Əllərini cibinə salır.
3. Mahnının ifası zamanı şagirdin düzgün oxumasını göstərən şəkli seçin.
A) Şagird qışqırır. B) Şagird oxuyur.
4. Mahnının ifası zamanı şagirdin düzgün oxumasını göstərən şəkli seçin.
A) Şagird oxuyur. B) Şagird oxu zamanı danışır.

I BÖLMƏ. MUSIQİ ALƏMİNƏ SƏYAHƏT

MÖVZU 1. “Birinci zəng”

Məzmun standartları: 1.1.1., 2.1.2., 3.1.1.

İntegrasiya standartları: A.d.: 1.2.4.

Məqsəd: İfa olunan mahnıların müəlliflərinin adlarını tanıyır, mahnıları eynilə təkrarlayır və emosional məzmununu üzünün ifadəsi ilə əks etdirir.

İş üsulu: beyin həmləsi, müzakirə

Dərsin mərhələləri:

1. Motivasiya — 7 dəq.

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni (musiqisi Ü.Hacıbəylinin, sözləri Ə.Cavadındır) səsləndirilir.

Suallar: — Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni sizi nəyə səsləyir?
— Himn Vətənimizin əsas musiqisidir. Musiqi haqqında nə bilirsiniz?

Tədqiqat sualı: Musiqi nədən “danışır”?

2. Tədqiqatın aparılması — 8 dəq.

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni bir də səsləndirilir. Sınıf 6 qrupa bölünür. Hər qrupa iş vərəqi və rəngli karandaşlar paylanılır.

Tapşırıq:

T.n.y.: Himnin məzmununa uyğun şəkil çəkin və onun haqqında danışın.

T.n.z.: Himnin məzmununa uyğun şəkil çəkin.

S.i.m.: “Bayraq”, “Dəniz” və “Gəlincik” mövzularında verilmiş şəkillərdən himnin məzmununa uyğun şəkil çəkin.

3. İnformasiya mübadiləsi və müzakirəsi — 5 dəq.

Müzakirə zamanı adları çəkilən musiqi parçalarının melodiyaları zümzümə edilir.

4. Ümumiləşdirmə və nəticə — 3 dəq.

Musiqi Vətənə sevgidən və həyatımızda baş verən müxtəlif hadisələrdən “danışır”.

5. Yaradıcı tətbiqetmə — 15 dəq.

“Birinci zəng” mahnısı (musiqisi O.Zülfüqarovun, sözləri H.Əliyevanın) öyrədilir.

Tapşırıq:

T.n.y.: Mahnını məzmununa görə başqa sözlə adlandırın.

T.n.z.: Mahnının xarakterini təyin edin.

S.i.m.: Mahnının məzmununu bir cümlə ilə ifadə edin.

6. Qiymətləndirmə və refleksiya — 7 dəq.

Şagirdlər aşağıdakı meyarlara görə şifahi və ya şəkillərlə qiymətləndirilir:

№	Meyarlar	Qiymətləndirmə	qismən kafi	kafi	yaxşı	əla
1.	Mahnının müəlliflərinin adını bilir.					
2.	Mahnını ifadəli oxuyur.					
3.	Musiqi parçalarını eynilə təkrarlayır.					
	Nəticə					

Dərsin sonunda refleksiya keçirilir. Bunun üçün sinfə suallarla müraciət olunur: “Bu gün biz “Musiqi nədən “danışır?” sualına cavab verməyə çalışdıq. Buna necə nail olduq? Hansı işləri gördük?”

Qeyd _____

Məlumat və resurslar

Təklif olunan mənbələrdən istifadə edə bilərsiniz: 1, 9.

Musiqi repertuarı:

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni. Musiqisi Ü.Hacıbəylinin, sözləri Ə.Cavadındır.

“Birinci zəng”

Musiqisi Oqtay Zülfüqarovun,
sözləri Hökümə Əliyevanın.

Cəld *mf*

I. Ça - lı - nır, ça - lı - nır bi - rin - ci zəng, mək - təb - li - sən
bu gün - dən, qə - ləm - lə - rin ne - çə rəng,
ne - çə rəng ki - tab la - rın nə qə - şəng, nə qə - şəng,
nə qə - şəng. **Nəqərat** Ça - ğı - rır sə - ni hə -
yat, ad - dı - mı - nı möh - kəm at, ad - dı - mı - nı,
ad - dı - mı - nı, möh - kəm at. möh - kəm at.

II. Məktəbdə müəllimdən
Hər sözü öyrənərsən.
“Vətən” sözü nə demək,
Həyat özü nə demək!

Nəqərat:
Çağırır səni həyat,
Addımını möhkəm at!

MÖVZU 2. Biz və musiqi

Məzmun standartları: 1.1.3., 2.1.2., 3.1.1.

İnteqrasiya standartları: H.b.: 1.1.1.; T.i.: 2.2.5.

Məqsəd: Oxuduğu mahnının müəlliflərini şəkildən tanıyır, həmin mahnını dəyişmədən təkrarlayır və emosional məzmununu üzünün ifadəsi ilə əks etdirir.

Qiyətləndirmə meyarları

- mahnının müəlliflərini şəkildən tanıyır;
- mahnını dəyişmədən təkrarlayır;
- musiqinin emosional məzmununu üzünün ifadəsi ilə əks etdirir.

Fəaliyyətin növü

Motivasiya: Yazı lövhəsində şəkillər asılır: “Nümayiş”, hər hansı cizgi filmin-dən bir kadr (TV-də), “Novruz bayramı” və üzərində sual (?) işarəsi olan kart. Sual işarəsinin arxasında “Musiqi” sözü yazılıb. (Şəkillərin üzə yazı lövhəsinə çevrilmiş olur.) Əsas anlayışın (“Musiqi”) çıxarılması üçün şəkillər növbə ilə çevrilir (əgər 1-ci şəklın mənası düzgün açıqlanmırsa, ona kömək üçün 2-ci və sonra 3-cü şəkillər göstərilir). Əsas anlayışı açıqlamaq üçün şəkillərə şərhlər verilir:

1. Həyatımızı bəzəyir.

2. Televiziya verilişlərini daha maraqlı edir.

3. Bayramları şənəndirir.

Beləliklə, sual işarəsinin arxasındakı “Musiqi” sözü açıqlanır.

Tədqiqat sualı: Musiqi harada səslənir?

Tapşırıq 1.

Sınıf qruplara bölünür. Hər qrupa üzərində “parkda”, “çimərlikdə”, “istira-hətdə”, “məktəbdə”, “yürüşdə”, “bayramda” və s. şəkillər olan iş vərəqi və rəngli karandaşlar paylanılır.

Tapşırıq:

T.n.y.: Musiqinin səslənməsi mümkün olan məkanı verilmiş şəkillərdən seçin.

T.n.z.: Musiqinin səslənməsi mümkün olan məkan haqqında fikir söyləyin.

S.i.m.: Sevdiniz mahnının adını söyləyin.

Tapşırıq 2.

“Birinci zəng” mahnısı ifa olunur. Hər qrupa əvvəlki tapşırıqda verilən iş vərəqi paylanılır.

Tapşırıq:

T.n.y.: Paylanmış iş vərəqlərində səslənən mahnıya uyğun olan şəklı seçin.

T.n.z.: Mahnının məzmunu haqqında fikir söyləyin.

S.i.m.: Mahnının məzmununu hər hansı bir hadisə ilə əlaqələndirin.

Qeyd _____

Musiqi repertuarı:

“Birinci zəng”. Musiqisi O.Zülfüqarovun, sözləri H.Əliyevanıdır.

Məlumat və resurslar

Bu dərsdə *anlayışın çıxarılması və müzakirə* üsullarından istifadə tövsiyə olunur.

Tapşırıqların müzakirəsi zamanı tədqiqat sualı ətrafında fikirlər söylənilir. İrəli sürdükləri fikirləri ümumiləşdirib “Musiqi müxtəlif yerlərdə səslənə bilər” nəticəsinə gəlmələri gözlənilir.

Vaxt bölgüsünə görə tapşırıq 1 üçün 13 dəq. və tapşırıq 2 üçün 10 dəq. ayrılması tövsiyə edilir.

Təklif olunan mənbələrdən istifadə edə bilərsiniz: 1, 14.

MÖVZU 3. Mahnı

Məzmun standartları: 1.1.1., 2.1.3., 3.3.1.

İnteqrasiya standartları: A.d.: 1.2.3.; H.b.: 1.1.1.

Məqsəd: İfa olunan mahnıların müəlliflərinin adlarını bilir, həmin mahnıların ritminə uyğun hərəkətlər edir, oxu qaydalarına riayət edir.

Qiymətləndirmə meyarları

- mahnının müəlliflərinin adını bilir;
- mahnını ifa edərək hərəkətlər edir;
- ifa zamanı qaydalara riayət edir.

Fəaliyyətin növü

Motivasiya: Sinfə qırmızı şar nümayiş etdirilir.

Suallar: – Nümayiş olunan nə idi?
– Mahnı şar haqqında “danışa” bilər?

Tədqiqat sualı: Mahnı nədən “danışa” bilər?

Tapşırıq 1.

“Qırmızı şar” mahnısı (musiqisi A.Rzayevanın, sözləri S.Məmmədovundur) öyrədilir.

Tapşırıq:

T.n.y.: Mahnını oxuyun və musiqisinə uyğun hərəkət edin.

T.n.z.: Mahnının musiqisinə uyğun hərəkət edin.

S.i.m.: Mahnını oxuyun.

Tapşırıq 2.

Sınıf qruplara bölünür. Hər qrupa iş vərəqi, yapışqan, “Qırmızı şar” mahnısına aid şəkillər paylanılır.

Tapşırıq:

T.n.y.: Mahnının məzmunundakı ardıcılığa görə şəkilləri seçin və iş vərəqinə yapışdırın.

T.n.z.: Verilmiş şəkillərdən mahnının I bəndinə aid olanı seçin.

S.i.m.: Mahnını məzmununa görə başqa sözlə adlandırın.

Qeyd _____

Musiqi repertuarı:

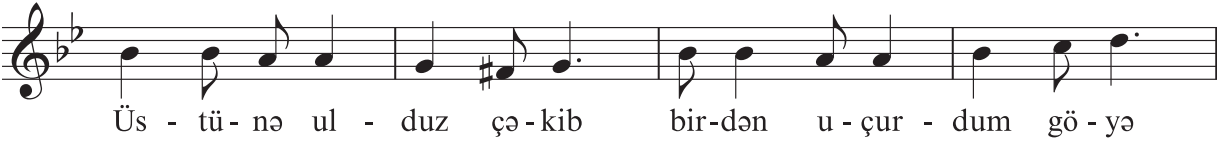
“Qırmızı şar”

Musiqisi Ağabacı Rzayevanın,
sözləri Cahangir Məmmədovundur.

Canlı
mf

I. Bö-yük qar - da - şım mə-nə bir şar al - dı hə- diy - yə

Üs - tü- nə ul - duz çə-kib bir-dən u - çur - dum gö - yə

Nəqərat *f*

Hey! Şa-rım qalx - dı ha - va - ya sa - lam a - par -

mf

dı A-ya Şa-rım qalx-dı ha-va-ya sa - lam a-par - dı A-ya.

II. Şarım uçdu, hey uçdu,
Bapbalaca göründü.
Göyün lap ortasında
Ağ dumana büründü, hey!

III. Radionu diqqətlə
Dinləyirəm hər səhər.
Görən, nə vaxt şarımdan
Bir xəbər verəcəklər, hey!

Nəqərat

Şarım qalxdı havaya } 2 dəfə
Salam apardı Aya.

Məlumat və resurslar

Bu dərsdə *müzakirə* və *rəsm assosiasiyası* üsullarından istifadə tövsiyə olunur.

Tapşırıqların müzakirəsi zamanı tədqiqat sualı ətrafında fikirlər söylənilir və mahnının məzmunu araşdırılır. İrəli sürdükləri fikirləri ümumiləşdirib “Mahnı əşyalardan, hadisələrdən və insanlardan “danışa” bilər” nəticəsinə gəlmələri gözlənilir.

Vaxt bölgüsünə görə tapşırıq 1 üçün 13 dəq. və tapşırıq 2 üçün 10 dəq. ayrılması tövsiyə edilir.

Təklif olunan mənbələrdən istifadə edə bilərsiniz: 15, 19, 28.

MÖVZU 4. Rəqs

Məzmun standartları: 1.2.2., 2.1.3., 3.1.2.

İnteqrasiya standartları: A.d.: 1.2.4.; H.b.: 1.1.1.

Məqsəd: Oxuduğu mahnının müəlliflərini şəkildən tanıyır, səslənən musiqinin ritminə uyğun hərəkətlər edir.

Şagirdlərin bilik və bacarıq səviyyəsi *kiçik summativ qiymətləndirmənin* nəticələrinə görə müəyyənləşdirilir. (Nümunə üçün bax: səh. 8).

Fəaliyyətin növü

Motivasiya: “Azərbaycan” Azərbaycan xalq rəqsi səsləndirilir, musiqinin sədaları altında rəqs etmək təklif olunur.

Suallar: — Siz indi nə etdiniz?

— Rəqs etdiyiniz musiqi Azərbaycan xalq rəqsidir və o, “Azərbaycan” adlanır. Sizcə, bu rəqs Vətənimizi təsvir edirmi?

— “Azərbaycan” rəqsi nədən “danışır”?

Tədqiqat sualı: Rəqs nədən “danışa” bilər?

Tapşırıq: “Azərbaycan” Azərbaycan xalq rəqsi bir daha səsləndirilir.

Tapşırıq:

T.n.y.: Rəqsin məzmununa uyğun başqa sözlə adlandırın.

T.n.z.: Rəqsin məzmununa uyğun şəkil çəkin.

S.i.m.: Rəqsinin musiqisinə uyğun əl çalın.

Qeyd _____

Musiqi repertuarı:

“Azərbaycan” (Azərbaycan xalq rəqsi)

Məlumat və resurslar

Bu dərsdə *müzakirə*, *rəqs assosiasiyası* və *test* üsullarından istifadə tövsiyə olunur.

Tapşırığın müzakirəsi zamanı tədqiqat sualı ətrafında fikirlər söylənilir və rəqsin məzmunu araşdırılır. İrəli sürdükləri fikirləri ümumiləşdirib “Rəqs ölkəmiz, hadisələr, insanlardan “danışa” bilər” nəticəsinə gəlmələri gözlənilir.

Vaxt bölgüsünə görə tapşırıq üçün 7 dəq. və kiçik summativ qiymətləndirmə üçün 23 dəq. ayrılması tövsiyə edilir.

Təklif olunan mənbələrdən istifadə edə bilərsiniz: 1, 7, 14.

MÖVZU 5. Marş

Məzmun standartları: 1.1.1., 2.1.3., 3.1.2.

İnteqrasiya standartları: A.d.: 1.2.4.; H.b.: 1.1.1.; F.t.: 4.1.2.

Məqsəd: İfa olunan mahnının müəlliflərinin adını tanıyır, onların melodi-yasına sadə vasitələrlə ritm tutur.

Qiymətləndirmə meyarları

- mahnının müəlliflərinin adını tanıyır;
- musiqinin ritminə uyğun addımlayır;
- sadə musiqi alətlərində müşayiət yaradır.

Fəaliyyətin növü

Motivasiya: Ü.Hacıbəylinin “Marş” fortepiano pyesi səsləndirilir və şagirdlərə musiqinin sədaları altında addımlamaq təklif edilir.

Suallar: – Siz indi nə etdiniz?

- Belə yürüşə həm də marş deyilir. Musiqi marşları da var. Dinlədiyimiz marş bəstəkar Ü.Hacıbəylinin fortepiano üçün bəstələdiyi pyesdir. O belə də adlanır – “Marş”. Sizcə, bu marş nədən “danışır”?

Tədqiqat sualı: Marş nədən “danışa” bilər?

Tapşırıq 1.

Sınıf qruplara bölünür. Hər qrupa sadə musiqi alətləri (zərb alətləri) paylanılır. “Marş” fortepiano pyesi təkrar səsləndirilir.

Tapşırıq:

T.n.y.: Pyesi dinləyərək ona verilmiş musiqi alətlərində müşayiət yaradın.

T.n.z.: Pyesin musiqisinin sədaları altında addımlayın.

S.i.m.: Pyesin musiqisinə uyğun əl çalın.

Tapşırıq 2.

“Birincilərlik biz” (musiqisi O.Rəcəbovun, sözləri Ə.Ağayevindir) mahnısı öyrədilir.

Tapşırıq:

T.n.y.: Mahnını ifa edin və ifa zamanı yerinizdə addımlayın.

T.n.z.: Mahnını ifa edin.

S.i.m.: Mahnının sədaları altında addımlayın.

Məlumat və resurslar

Bu dərstdə *müzakirə* və *ritmik məşğələ* üsullarından istifadə tövsiyə olunur. Tapşırıqların müzakirəsi zamanı tədqiqat sualı ətrafında fikirlər söylənilir və marşların məzmunu araşdırılır. İrəli sürdüləri fikirləri ümumiləşdirib “Marş insanların əhvali-ruhiyyəsindən, hərəkətlərindən “danışa” bilər” nəticəsinə gəlmələri gözlənilir.

Vaxt bölgüsünə görə tapşırıq 1 üçün 8 dəq. və tapşırıq 2 üçün 15 dəq. ayrılması tövsiyə edilir.

Təklif olunan mənbələrdən istifadə edə bilərsiniz: 1, 14, 15.

Qeyd _____

Musiqi repertuarı:

“Marş”

Üzeyir Hacıbəyli

“Birincilərək biz”

Musiqisi Oqtay Rəcəbovun,
sözləri Əjdər Ağayevindir.

Tələsmədən

I. Ge - niş o - ta - ǵı - mız var, təp - tə - zə - dir
Mü - əl - li - mi hə - vəs - lə, din - lə - yi - rik

Nəqərat

par - ta - mız. Bi - rin - ci - lə - rik biz,
ha - mı - mız.

bi - rin - ci - lə - rik biz.

II. Əlifbanı bilirik,
Öyrənmişik hərfləri.
Xoşumuza çox gəlir
Ana, ata sözləri.

III. Geniş otağımız var,
Təptəzədir partamız.
Müəllimi həvəsle
Dinləyirik hamımız.

Nəqərat

Nəqərat

MÖVZU 6. “Vətənim”

Məzmun standartları: 1.1.2., 2.1.2., 3.3.1.

İnteqrasiya standartları: A.d.: 1.1.1., 1.2.4.; T.i.: 3.1.1.

Məqsəd: İfa etdiyi və dinlədiyi mahnının müəlliflərini tanıyır, onları ifa edərkən oxu qaydalarına riayət edir və emosional məzmununu üzünün ifadəsi ilə əks etdirir.

Qiymətləndirmə meyarları

- ifa zamanı mahnının müəlliflərini tanıyır;
- oxu qaydalarına riayət edir;
- mahnıların emosional məzmununa münasibət bildirir.

Fəaliyyətin növü

Motivasiya: Yazı lövhəsində vətənimiz Azərbaycanı təsvir edən şəkillər asılır.

Suallar: — Azərbaycan bizim üçün nədir?

— Vətən deyəndə biz nə başa düşürük?

Tədqiqat sualı: Vətən haqqında mahnılar bizi nəyə səsləyir?

Tapşırıq 1.

“Vətənim” mahnısı (musiqisi S.Ələsgərovun, sözləri H.Ziyanındır) səsləndirilir.

Tapşırıq:

T.n.y.: Mahnını hər hansı bir musiqi əsəri ilə müqayisə edin.

T.n.z.: Mahnının məzmununu bir-iki cümlə ilə ifadə edin.

S.i.m.: Mahnını məzmununa görə başqa sözlə adlandırın.

Tapşırıq 2.

“Vətənim” mahnısı öyrədilir.

Tapşırıq:

T.n.y.: Mahnını oxuyun və ona əl çalmaqla müşayiət yaradın.

T.n.z.: Mahnını oxuyun.

S.i.m.: Mahnının musiqisinə uyğun əl çalın.

Musiqi repertuarı:

“Vətənim”

Musiqisi Süleyman Ələsgərovun,
sözləri Hikmət Ziyanındır.

Orta tempdə

I. Nə şirindir Vətənim, Səfa - sından doy - mu - şam.

Gü - nə - şin - dən, su - yun - dan, ha - va - sından

Nəqərat
mf

1. 2.
doy - mu - ram. doy - mu - ram. Da - ha qəşəng ol, çi - çək - lən

Sonda

bi - zim ə - ziz, gö - zəl Vətən! Gö - zəl Vətən!

II. Seyr etdim el-obamın

Hər dağını, düzünü...

“Əlifba”nı öyrənib,

Yazdım “Vətən” sözünü! } 2 dəfə

Nəqərat:

Daha qəşəng ol, çiçəklən, } 2 dəfə

Bizim əziz, gözəl Vətən! } 2 dəfə

Qeyd _____

Məlumat və resurslar

Bu dərstdə *müzakirə* üsulundan istifadə tövsiyə olunur.

Tapşırıqların müzakirəsi zamanı tədqiqat sualı ətrafında fikirlər söylənilir. “Vətən haqqında mahnılar bizi Vətəni sevməyə və onu daha da abadlaşdırmağa səsləyir” nəticəsinə gəlmələri gözlənilir.

Vaxt bölgüsünə görə tapşırıq 1 üçün 8 dəq. və tapşırıq 2 üçün 15 dəq. ayrılması tövsiyə edilir.

Təklif olunan mənbələrdən istifadə edə bilərsiniz: 1, 11, 14.

MÖVZU 7. Musiqi əsərləri

Məzmun standartları: 1.1.1., 2.1.3., 3.1.2.

İntegrasiya standartları: A.d.: 1.2.4.; F.t.: 4.1.2.

Məqsəd: İfa olunan mahnıların müəlliflərinin adını tanıyır, onların melodiylarına sadə vasitələrlə ritm tutur.

Qiymətləndirmə meyarları

- mahnının müəlliflərinin adını tanıyır;
- melodiylara uyğun ritm tutur;
- mövzu ətrafında fikir söyləyir.

Fəaliyyətin növü

Motivasiya: “Radio marşı” əsəri (musiqisi M.Maqomayevin) səsləndirilir və onun yaranması haqqında şagirdlərə məlumat verilir: “Bu əsər Azərbaycan radiosunun yaranmasına həsr olunmuşdur. Onu Azərbaycan Xalq Çalğı Alətləri orkestri ifa edir”.

Suallar: – Dinlədiyiniz əsərin xarakteri necədir?

– Musiqini nəyin ifasında dinlədiniz?

Tədqiqat sualı: Musiqi əsərləri nəyin vasitəsilə ifa olunur?

Tapşırıq 1.

Sınıf qruplara bölünür. Hər qrupa əvvəlki dərslərdə ifa olunan musiqi əsərlərinə müvafiq şəkillər paylanılır.

Tapşırıq:

T.n.y.: Verilmiş şəklə uyğun əsəri yada salın, həmin əsərin daha nəyin vasitəsilə ifa olunmasını araşdırın.

T.n.z.: Verilmiş şəklə uyğun əsərin adını söyləyin.

S.i.m.: Verilmiş şəklə uyğun əsəri yada salın, həmin əsərdən bir parça ifa edin.

Tapşırıq 2.

“Vətənim” mahnısı (musiqisi S.Ələsgərovun, sözləri H.Ziyanındır) ifa olunur.

Tapşırıq:

T.n.y.: Mahnını oxuyun və ona sadə vasitələrlə müşayiət yaradın.

T.n.z.: Mahnını oxuyun.

S.i.m.: Mahnının musiqisinə uyğun sadə vasitələrlə müşayiət yaradın.

Məlumat və resurslar

Bu dərstdə *müzakirə* və *rəsm assosiasiyası* üsullarından istifadə tövsiyə olunur.

Tapşırıqların müzakirəsi zamanı tədqiqat sualı ətrafında fikirlər söylənilir. İrəli sürdükləri fikirləri ümumiləşdirib “Musiqi əsərlərini oxumaq, çalmaq, sədaları altında rəqs və marş etmək olar” nəticəsinə gəlmələri gözlənilir.

Vaxt bölgüsünə görə tapşırıq 1 üçün 8 dəq. və tapşırıq 2 üçün 15 dəq. ayrılması tövsiyə edilir.

Təklif olunan mənbələrdən istifadə edə bilərsiniz: 1, 12, 14, 15.

Qeyd _____

Musiqi repertuarı:

“Radio marşı”

Musiqisi Müslüm Maqomayev

Marş tempində

MÖVZU 8. Dövlət rəmzləri

Məzmun standartları: 1.2.1., 2.1.2., 3.3.1.

İnteqrasiya standartları: A.d.: 4.1.7.; H.b.: 1.1.1., 2.3.1.

Məqsəd: Əsas musiqi janrlarını sadalayır, qaydalara riayət etməklə mahnıları ifa edir və onların emosional məzmununu üzünün ifadəsi ilə əks etdirir.

Şagirdlərin bilik və bacarıq səviyyəsi *kiçik summativ qiymətləndirmənin* nəticələrinə görə müəyyənləşdirilir. (Nümunə üçün bax: səh. 8).

Fəaliyyətin növü

Motivasiya: Sınıf Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himnini ifa edir.

Suallar: – Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni nədən “danışır”?

– Nə üçün himn ayaq üstə ifa edilir?

Tədqiqat sualı: Nə üçün dövlət himninə hörmətlə yanaşılır?

Tapşırıq.

Sınıf qruplara bölünür. Hər qrupa şəkillər paylanılır (“idman yarışları”, “hərbi parad”, “anım”, “təntənəli tədbirlər” və s.).

Tapşırıq:

T.n.y.: Dövlət himninin səsləndirildiyi tədbirlər haqqında fikrinizi söyləyin.

T.n.z.: Dövlət himninin səsləndirildiyi tədbirləri verilmiş şəkillərdən seçin.

S.i.m.: Dövlət rəmzlərini sadalayın.

Məlumat və resurslar

Bu dərstdə *müzakirə*, *rəsm assosiasiyası* və *test* üsullarından istifadə tövsiyə olunur.

Tapşırıqların müzakirəsi zamanı tədqiqat sualı ətrafında fikirlər söylənir və Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himninin mühüm hadisələr zamanı səslənməsi və ifası araşdırılır. İrəli sürdükləri fikirləri ümumiləşdirib “Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni dövlət rəmzlərindən biridir və ona görə də ona hörmətlə yanaşılır” nəticəsinə gəlmələri gözlənilir.

Vaxt bölgüsünə görə tapşırıq 1 üçün 7 dəq. və kiçik summativ qiymətləndirmə üçün 23 dəq. ayrılması tövsiyə edilir.

Təklif olunan mənbələrdən istifadə edə bilərsiniz: 1, 11.

Qeyd _____

Musiqi repertuarı:

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni. Musiqisi Ü.Hacıbəylinin, sözləri Ə.Cavadındır.

II BÖLMƏ. MUSIQININ MƏZMUNU

MÖVZU 1. Musiqinin xarakteri

Məzmun standartları: 1.1.3., 2.1.1., 3.1.1.

İntegrasiya standartları: A.d.: 1.2.1., 2.2.8.; H.b.: 1.1.1.

Məqsəd: Oxuduğu mahnının müəlliflərini şəkildən tanıyır, mahnının xarakterini müəyyənləşdirir və onu dəyişmədən təkrar ifa edir.

İş üsulu: müzakirə, rəsm assosiasiyası

Dərsin mərhələləri:

1. Motivasiya — 7 dəq. “Mənim dəcəl buzovum” (musiqisi A.Rzayevanın, sözləri C.Məmmədovundur) mahnısının təkcə melodiyası səsləndirilir. <i>Sual:</i> Dinlədiyiniz musiqi şəndir, yoxsa qəmlidir? <i>Tədqiqat sualı:</i> Musiqinin xarakterinə nə təsir edir?
2. Tədqiqatın aparılması — 15 dəq. “Mənim dəcəl buzovum” mahnısı öyrədilir. Sınıf qruplara bölünür. <i>Tapşırıq:</i> T.n.y.: Mahnının xarakteri ilə melodiyası arasındakı əlaqəni araşdırın. T.n.z.: Mahnının xarakterini bir neçə cümlə ilə ifadə edin. S.i.m.: Mahnını xarakterinə görə başqa sözlə adlandırın.
3. İnformasiya mübadiləsi və müzakirəsi — 5 dəq. Müzakirə zamanı musiqinin xarakterinin onun mətnindən asılı olması müəyyənləşdirilir.
4. Ümumiləşdirmə və nəticə — 3 dəq. Hər musiqi əsərinin xarakterinə onun mətni (məzmunu) təsir edir.
5. Yaradıcı tətbiqetmə — 8 dəq. <i>Tapşırıq:</i> T.n.y.: “Mənim dəcəl buzovum” mahnısını xarakterinə görə öyrəndiyiniz digər mahnılardan biri ilə müqayisə edin. T.n.z.: Mahnının məzmununa görə şəkil çəkin. S.i.m.: Mahnının xarakterinə uyğun şəkil çəkin.
6. Qiymətləndirmə və refleksiya — 7 dəq. Şagirdlər aşağıdakı meyarlara görə şifahi və ya şəkillərlə qiymətləndirilir:

№	Meyarlar	Qiymətləndirmə	qismən kafi	kafi	yaxşı	əla
1.	Mahnının müəlliflərini şəkildən tanıyır.					
2.	Oxuduğu mahnının xarakterini müəyyənləşdirir.					
3.	Mahnını eynilə təkrarlayır.					
	Nəticə					

Dərsin sonunda refleksiya keçirilir. Bunun üçün sinfə suallarla müraciət olunur: “Bu gün biz “Musiqinin xarakterinə nə təsir edir?” sualına cavab verməyə çalışdıq. Buna necə nail olduq? Hansı işləri gördük?”

Musiqi repertuarı:

“Mənim dəcəl buzovum”

Musiqisi Ağabacı Rzayevanın,
sözləri Cahangir Məmmədovundur.

Mülayim

I. Bu-zo-vum çox qə-şəng-dir, rən - gi a - la bu-la - dır

Tə - zə-cə du - rub gə-zir, a - xı hə - lə ba-la - dır.

Nəqərat

Ay də - cəl bu - zo - vum, ay də - cəl bu - zo - vum,

ya - xın gəl, ya - xın gəl, Bu - zo - vum, gəl.

II. Su içmək istəyirdi, } 2 dəfə
Yaxınlaşdı bulağa. }
Şəklini suda görcək, } 2 dəfə
Qorxub qaçdı uzağa. }

Nəqərat:
Ay dəcəl buzovum, (2 dəfə)
Yaxın gəl, yaxın gəl,
Buzovum, gəl.

Məlumat və resurslar

Təklif olunan mənbələrdən istifadə edə bilərsiniz: 1, 14, 15.

MÖVZU 2. Musiqi və hislər

Məzmun standartları: 1.1.2., 2.1.1., 3.3.2.

İnteqrasiya standartları: A.d.: 2.2.5.; H.b.: 1.1.1.

Məqsəd: İfa etdiyi və dinlədiyi mahnının müəllifini tanıyır, onun xarakterini müəyyənləşdirir, ifa zamanı nəfəs alma qaydalarına riayət edir.

Qiymətləndirmə meyarları

- dinlədiyi mahnıların müəlliflərini tanıyır;
- oxuduğu mahnının xarakterini müəyyənləşdirir;
- ifa zamanı nəfəs alma qaydalarına riayət edir.

Fəaliyyətin növü

Motivasiya: “Mənim dəcəl buzovum” (musiqisi A.Rzayevanın, sözləri C.Məmmədovundur) mahnısı ifa olunur.

Suallar: – Mahnının bəstəkarı kimdir?

– Mahnı nədən “danışır”?

– Bu mahnı sizdə hansı hisləri oyatdı?

Tədqiqat sualı: Musiqi hansı hisləri ifadə edə bilər?

Tapşırıq 1.

Bəstəkar A.Rzayevanın mahnılarından (“Mənim dəcəl buzovum” və “Qırmızı şar”) bir bənd ifa olunur.

Tapşırıq:

T.n.y.: “Mənim dəcəl buzovum” və “Qırmızı şar” mahnılarını sizdə oyatdığı hislərə görə şifahi müqayisə edin.

T.n.z.: “Mənim dəcəl buzovum” mahnısının məzmununu şərh edin.

S.i.m.: Mahnının məzmununa görə başqa sözlə adlandırın.

Tapşırıq 2.

Sınıf qruplara bölünür. Hər qrupa iş vərəqi və rəngli karandaşlar paylanır. Bəstəkar M.Mirzəyevin “Bahar təranələri”, “Qəmli mahnı” fortepiano pyesləri səsləndirilir.

Tapşırıq:

T.n.y.: “Bahar təranələri” və “Qəmli mahnı” fortepiano pyeslərinin sizdə oyatdığı hislərə görə şəkil çəkin və şəkilləri müqayisə edin.

T.n.z.: “Bahar təranələri”, “Qəmli mahnı” fortepiano pyeslərinin hər hansı birinin sizdə oyatdığı hislərə görə şəkil çəkin.

S.i.m.: Dinlədiyiniz fortepiano pyeslərini hər hansı bir hadisə ilə əlaqələndirin.

Məlumat və resurslar

Bu dərstdə *müzakirə*, *rəsm assosiasiyası* və *müqayisə* üsullarından istifadə tövsiyə olunur.

Tapşırıqların müzakirəsi zamanı tədqiqat sualı ətrafında fikirlər söylənilir. İrəli sürdükləri fikirləri ümumiləşdirib “Xarakterindən asılı olaraq musiqi insanda müxtəlif hisləri ifadə edə bilər” nəticəsinə gəlmələri gözlənilir.

Vaxt bölgüsünə görə tapşırıq 1 üçün 10 dəq. və tapşırıq 2 üçün 12 dəq. ayrılması tövsiyə edilir.

Təklif olunan mənbələrdən istifadə edə bilərsiniz: 15, 19, 28.

Qeyd _____

Musiqi repertuarı:

“Mənim dəcəl buzovum”. Musiqisi A.Rzayevanın, sözləri C.Məmmədovundur.

“Qırmızı şar”. Musiqisi A.Rzayevanın, sözləri C.Məmmədovundur.

“Bahar təranələri”

Mülayim Musa Mirzəyev

“Qəmli mahnı”

Tələsmədən

Musa Mirzəyev

MÖVZU 3. Musiqi və təbiət

Məzmun standartları: 1.2.3., 2.1.2., 3.1.3.

İnteqrasiya standartları: A.d.: 2.1.2.; H.b.: 1.1.2.

Məqsəd: Mahnının hissələrini (giriş, bənd, nəqərat) təyin edir, mahnıları oxu qaydalarına uyğun ifa edir, həmin mahnıların emosional məzmununu üzünün ifadəsi ilə əks etdirir.

Qiymətləndirmə meyarları

- mahnının tərkib hissələrini fərqləndirir;
- oxu qaydalarına riayət edir;
- musiqi nümunələrinin emosional məzmununa münasibət bildirir.

Fəaliyyətin növü

Motivasiya: Lövhədən təbiətə aid şəkillər asılır (dəniz, ulduzlu səma, meşəlik, dağlar, heyvanlar və bitki aləmi və s.)

Suallar: – Bu şəkillərdə nə təsvir olunub?
– Bütün sadaladıqlarınızı bir sözlə necə ifadə etmək olar?

Tədqiqat sualı: Musiqi təbiət haqqında “danışa” bilər?

Tapşırıq 1.

“Gözəl Vətən” (musiqisi O.Zülfüqarovun, sözləri T.Elçinindir) mahnısı öyrədilir. Sınıf 3 qrupa bölünür. Hər qrupa iş vərəqləri və rəngli karandaşlar paylanılır.

Tapşırıq:

T.n.y.: “Gözəl Vətən” mövzusunda şəkil çəkin (I qrup – I bənd və nəqəratın məzmununa görə, II qrup – II bənd və nəqəratın məzmununa görə, III qrup – III bənd və nəqəratın məzmununa görə).

T.n.z.: “Gözəl Vətən” mahnısının məzmununu şərh edin.

S.i.m.: Mahnını məzmununa görə başqa sözlə adlandırın.

Tapşırıq 2.

“Dağ çiçəyi” Azərbaycan xalq rəqsi səsləndirilir.

Tapşırıq:

T.n.y.: Rəqsin məzmununu və xarakterini ifanızda təsvir edin.

T.n.z.: Rəqsin musiqisinə uyğun əl çalın.

S.i.m.: Səslənən musiqinin məzmununa uyğun rəqsvarı hərəkətlər edin.

Məlumat və resurslar

Bu dərstdə *müzakirə, rəsm və hərəkət assosiasiyası* üsullarından istifadə tövsiyə olunur.

Tapşırıqların müzakirəsi zamanı tədqiqat sualı ətrafında fikirlər söylənilir. İrəli sürdüləri fikirləri ümumiləşdirib “Musiqi təbiət haqqında “danışa” bilər” nəticəsinə gəlmələri gözlənilir.

Vaxt bölgüsünə görə tapşırıq 1 üçün 15 dəq. və tapşırıq 2 üçün 8 dəq. ayrılması tövsiyə edilir.

Təklif olunan mənbələrdən istifadə edə bilərsiniz: 1, 14, 15.

Musiqi repertuarı:

“Gözəl Vətən”

Musiqisi Oqtay Zülfüqarovun,
sözləri Teymur Elçinindir.

Canlı
mf

I. Bi- zim və- tən nəğ- mə - miz u-zaq - la - ra ya- yıl - sın,
Sə - si - miz - dən hər tə - rəf yu-xu - sun-dan o- yan - sın.

Nəqərat
f

Gö-zəl Və-tən can Və-tən, Bi-zə meh-ri - ban Və-tən!

mf

Gö - zəl Və - tən, can Və - tən!

Bi - zə meh - ri - ban Və - tən!

II. Yayda başı qar olar
Papağı şiş dağların,
Verər bizə çoxlu bar
Sənin geniş bağların.

Nəqərat.

III. Sən xoşbəxt böyüdürsən
Bizi hər gün, hər saat,
Göylərə uçaq deyər,
Bizə verirsən qanad.

Nəqərat.

“Dağ çiçəyi”
(Azərbaycan xalq rəqsi)

Qeyd _____

MÖVZU 4. Musiqi və Vətən

Məzmun standartları: 1.2.2., 2.1.3., 3.1.2.

İntegrasiya standartları: A.d.: 1.2.4., 2.2.7.

Məqsəd: Əsas musiqi janrlarını sadalayır, öyrəndiyi mahnıların melodiyasına sadə vasitələrlə ritm tutur.

Qiymətləndirmə meyarları

- əsas musiqi janrlarını sadalayır;
- mahnının melodiyasına sadə ritm tutur;
- musiqinin məzmununu rəqsdə ifadə edir.

Fəaliyyətin növü

Motivasiya: Yazı lövhəsindən üç əsas musiqi janrına aid şəkillər asılır və həmin janrların xüsusiyyətləri sadə formada izah olunur. Bəstəkar Ü.Hacıbəylinin “Marş” fortepiano pyesi (bax: I bölmə, mövzu 5) səsləndirilir.

Suallar: — Səslənən musiqini hansı şəkllə aid etmək olar?
— Marş nədən “danışa” bilər?

Tədqiqat sualı: Marş, mahnı və rəqs Vətən haqqında “danışa” bilər?

Tapşırıq 1.

“Gözəl Vətən” (musiqisi O.Zülfüqarovun, sözləri T.Elçinindir) mahnısı ifa olunur. Sınıf qruplara bölünür.

Tapşırıq:

T.n.y.: Mahnını məzmununa görə “Marş” fortepiano pyesi ilə müqayisə edin.

T.n.z.: Mahnının məzmunu haqqında ümumiləşdirilmiş fikrinizi söyləyin.

S.i.m.: Mahnını məzmununa görə hər hansı bir atalar sözləri ilə uyğunlaşdırın.

Tapşırıq 2.

“Azərbaycan” Azərbaycan xalq rəqsi (bax: I bölmə, mövzu 4) səsləndirilir.

Tapşırıq:

T.n.y.: Səslənən rəqsin məzmununu və xarakterini ifanızda təsvir edin.

T.n.z.: Rəqsin musiqisinə uyğun əl çalın.

S.i.m.: Rəqsin musiqisinə uyğun rəqsvarı hərəkətlər edin.

Məlumat və resurslar

Bu dərstdə *diskussiya* və *hərəkət assosiasiyası* üsullarından istifadə tövsiyə olunur.

Tapşırıqların müzakirəsi zamanı tədqiqat sualı ətrafında fikirlər söylənilir və verilən marş, mahnı və rəqs məzmununa görə müqayisə edilir. İrəli sürdükləri fikirləri ümumiləşdirib “Marş, mahnı və rəqs Vətən haqqında “danışa” bilər” nəticəsinə gəlmələri gözlənilir.

Vaxt bölgüsünə görə tapşırıq 1 üçün 10 dəq. və tapşırıq 2 üçün 10 dəq. ayrılması tövsiyə edilir.

Təklif olunan mənbələrdən istifadə edə bilərsiniz: 1, 7, 11, 14.

Qeyd _____

Musiqi repertuarı:

“Gözəl Vətən”. Musiqisi O.Zülfüqarovun, sözləri T.Elçinindir.

“Azərbaycan”. Azərbaycan xalq rəqsi.

“Marş”. Musiqisi Ü.Hacıbəylinindir.

MÖVZU 5. Musiqi və Yeni il bayramı

Məzmun standartları: 1.2.2., 2.1.2., 3.1.3.

İntegrasiya standartları: A.d.: 2.1.1.; H.b.: 1.1.1.

Məqsəd: Əsas musiqi janrlarını fərqləndirir, mahnıları oxu qaydalarına uyğun ifa edir, həmin mahnıların emosional məzmununu üzünün ifadəsi ilə əks etdirir.

Şagirdlərin bilik və bacarıq səviyyəsi *kiçik summativ qiymətləndirmənin* nəticələrinə görə müəyyənləşdirilir. (Nümunə üçün bax: səh. 8)

Fəaliyyətin növü

Motivasiya: Sinif otağı bayram əhvali-ruhiyyəsində bəzədilir. M.Mirzəyevin “Xalq yallısı” fortepiano pyesi səsləndirilir. Şagirdlərin diqqəti masanın üstündə oyuncaqlarla bəzədilmiş yolkaya cəlb olunur.

Suallar: — Bu ağac sizə tanışdır?

— Yolkanı nə zaman bəzəyirlər?

— Yeni il bayramında hansı musiqi əsərləri səsləndirilir?

Tədqiqat sualı: Musiqi “Yeni il bayramı” haqqında “danışa” bilər?

Tapşırıq.

“Balaca yolka” (musiqisi R.Şəfəqin, sözləri H.Ziyanındır) mahnısı öyrədilir. Sinif qruplara bölünür.

Tapşırıq:

T.n.y.: Mahnının məzmununa uyğun hərəkətlər edin və ifadəli oxuyun.

T.n.z.: Mahnını ifadəli oxuyun.

S.i.m.: Mahnının məzmununa uyğun hərəkətlər edin.

Məlumat və resurslar

Bu dərstdə *diskussiya, hərəkət assosiasiyası* və *test* üsullarından istifadə tövsiyə olunur.

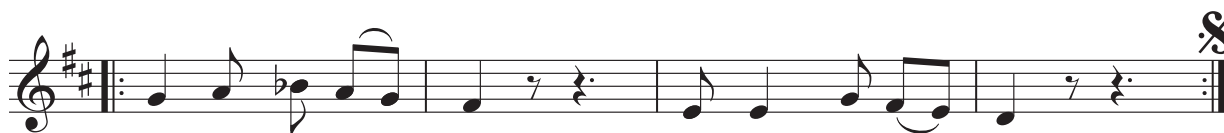
Tapşırığın müzakirəsi zamanı tədqiqat sualı ətrafında fikirlər söylənilir. İrəli sürdükləri fikirləri ümumiləşdirib “Musiqi Yeni il bayramı haqqında “danışa” bilər” nəticəsinə gəlmələri gözlənilir.

Vaxt bölgüsünə görə tapşırıq üçün 9 dəq. və kiçik summativ qiymətləndirmə üçün 23 dəq. ayrılması tövsiyə edilir.

Təklif olunan mənbələrdən istifadə edə bilərsiniz: 1, 7, 14, 15.

Qeyd**Musiqi repertuarı:****“Balaca yolka”**

I. Ay mə - nim al - əl - van, ya - şıl - ca yol - kam.

Bər - li, bə - zək - li, Ba - la - ca yol - kam.

II. Məşədən gəlmisən
Evimizə sən.
Yeni il günü
Gör nə gözəlsən.

III. Ay mənim al-əlvan,
Yaşılca yolkam.
Bərli-bəzəkli,
Balaca yolkam.

“Yallı”

Mülayim enerjili

Musa Mirzəyev

MÖVZU 6. Kiçik summativ qiymətləndirmə

Məzmun standartları: 1.1.2., 1.1.3., 1.2.2., 1.2.3., 2.1., 3.1., 3.3.2.

Məqsəd: Şagirdlərin bilik və bacarıq səviyyəsi müəyyənləşdirilir (II bölmə üçün).

MÖVZU 7. I yarımil üçün böyük summativ qiymətləndirmə

Məzmun standartları: 1.1., 1.2., 2.1., 3.1., 3.3.

Məqsəd: Şagirdlərin bilik və bacarıq səviyyəsi müəyyənləşdirilir (II yarımil üçün).

III BÖLMƏ. MUSIQİ DİLİ

MÖVZU 1. Musiqi “əlifba”sı

Məzmun standartları: 1.2.3., 2.1.2., 3.2.1.

İnteqrasiya standartları: A.d.: 1.1.2.; H.b.: 1.1.1.

Məqsəd: Mahnının hissələrini təyin edir, onun melodiyasındakı ayrı-ayrı notları sadə musiqi alətlərində ifa edir, həmin mahnının emosional məzmununu üzünün ifadəsi ilə əks etdirir.

İş üsulu: beyin həmləsi, müzakirə

Dərsin mərhələləri:

1. Motivasiya — 7 dəq.

Yazı lövhəsində əlifbanın bütün hərfləri kart şəklində asılır:

- Kitabı oxumaq üçün biz nəyi bilməliyik?
- Hərflər bir yerdə necə adlanır?

Tədqiqat sualı: Musiqinin “əlifba”sı olmalıdır?

2. Tədqiqatın aparılması — 14 dəq.

Musiqinin “əlifba”sı (not işarələri) haqqında qısa məlumat verilir. Sonra “Əlifba bayramı” (musiqisi R.Mustafayevin, sözləri C.Cavadlınıdır) mahnısı öyrədilir.

Tapşırıq:

T.n.y.: Müəllimin oxuduğu notları təkrarlayın və onların yüksəkliyini (yuxarı və aşağı istiqamətdə) əl hərəkətlərinizlə göstərin.

T.n.z.: Müəllimin oxuduğu notları təkrarlayın.

S.i.m.: Müəllimin oxuduğu notları təkrarlayın.

3. İnformasiya mübadiləsi və müzakirəsi — 7 dəq.

Müzakirə zamanı musiqi “əlifba”sı (not işarələri) haqqında məlumat dəqiqləşdirilir (“do”, “re”, “mi”, “fa”, “sol”, “la”, “si” notlarının adları kart şəklində asılır).

4. Ümumiləşdirmə və nəticə — 3 dəq.

Musiqinin “əlifba”sı olmalıdır.

5. Yaradıcı tətbiqetmə — 15 dəq.

Sınıf qruplara bölünür. Hər qrupa sadə musiqi alətləri paylanılır.

Tapşırıq: “Əlifba bayramı” mahnısından verilmiş parçanı notların adları ilə oxuyun (müəllimin ifasından sonra) və sadə musiqi alətlərində çalın.

T.n.y.: Verilmiş parçanı sadə musiqi alətlərində çalın.

T.n.z.: Verilmiş parçadakı notların səs yüksəkliyini əl hərəkətlərinizlə göstərin.

S.i.m.: Verilmiş musiqi parçasının ritmini əl çalmaqla tutun.

6. Qiymətləndirmə və refleksiya — 7 dəq.

Şagirdlər aşağıdakı meyarlara görə şəfahi və ya şəkillərlə qiymətləndirilir:

№	Meyarlar	Qiymətləndirmə	qismən kafi	kafi	yaxşı	əla
1.	Mahnının hissələrini təyin edir.					
2.	Sadə musiqi alətlərində notları təkrar çalır.					
3.	Mahnını emosional məzmununa münasibət bildirir.					
	Nəticə					

Dərsin sonunda refleksiya keçirilir. Bunun üçün sinfə suallarla müraciət olunur: “Bu gün biz “Musiqinin “əlifba”sı olmalıdır?” sualına cavab verməyə çalışdıq. Buna necə nail olduq? Hansı işləri gördük?”

Məlumat və resurslar

Təklif olunan mənbələrdən istifadə edə bilərsiniz: 1, 13, 14, 15.

Musiqi repertuarı:**“Əlifba bayramı”**

Musiqisi Ramiz Mustafayevin,
sözləri Cavad Cavadlınındır.

Oynaq

I. Şə-kil - li bir ki - ta - bım var, A- tam a - lib,
ə - ziz dost - lar. Mə-nə yax - şı o - xu de -
yir, De - yir öy - rən nəğ - mə, şe -
ir. Dər - sə çox - dur hə - və - si - miz,

Nəqərat

II. “A” hərfindən yazdıq — “Ana”,
Məhəbbətim çoxdur ona.
“V” hərfindən — “Vətən” yazdıq,
Onsuz xoşbəxt yaşamazdıq.

Nəqərat.

III. Gülüşümüz dodaqdadır,
Təhsilimiz qabaqdadır.
Dərsimizdən qalmarıq biz,
“İki” qiymət almarıq biz.

Nəqərat.

MÖVZU 2. Musiqi “nərdivan”ı

Məzmun standartları: 1.1.1., 2.1.3., 3.2.3.

İntegrasiya standartları: A.d.: 1.2.4.

Məqsəd: İfa olunan mahnıların müəlliflərinin adlarını tanıyır, həmin mahnıların ritminə uyğun hərəkətlər edir, oktava daxilində səsləri aşağı və yuxarı olaraq oxuyur.

Qiymətləndirmə meyarları

- mahnının müəlliflərinin adını tanıyır;
- ritmə uyğun hərəkət edir;
- səsləri aşağı və yuxarı olaraq oxuyur.

Fəaliyyətin növü

Motivasiya: “Yuxarı-aşağı” didaktik oyunu keçirilir. Oyunda şagirdlər əllərini yuxarı və aşağı qaldıraraq endirməklə mütəhərrik idman hərəkətlərini yerinə yetirirlər.

Suallar: — Biz indi nə edirdik?

— Bu hərəkətlərin istiqaməti necə idi?

Tədqiqat sualı: Musiqi yuxarı və aşağı istiqamətdə hərəkət edə bilər?

Tapşırıq 1.

“Nərdivan” musiqili-didaktik oyunu keçirilir. Yazı lövhəsində 7 pilləli nərdivan şəklində çəkilir. Hər pillənin qarşısında notların adları (aşağıdan yuxarıya — “do — si”) qeyd olunur.

Tapşırıq:

T.n.y.: Müəllimin oxuduğu notları təkrarlayın və onların yüksəkliyini (yuxarı və aşağı istiqamətdə) əl hərəkətlərinizlə göstərin.

T.n.z.: Müəllimin oxuduğu notların yüksəkliyini (yuxarı və aşağı istiqamətdə) əl hərəkətlərinizlə göstərin.

S.i.m.: Müəllimin oxuduğu notları təkrarlayın.

Tapşırıq 2.

“Oynaq topum” (musiqisi S.Hacıbəyovun, sözləri M.Seyidzadəninindir) mahnısı öyrədilir.

Tapşırıq:

T.n.y.: Mahnını ifa edin və melodiyanın yuxarı və aşağı istiqamətini əl hərəkətinizlə göstərin.

T.n.z.: Mahnını oxuyun.

S.i.m.: Mahnının məzmununa uyğun hərəkətlər edin.

Məlumat və resurslar

Bu dərsdə *müzakirə*, *hərəkət assosiasiyası* və *oyun* üsullarından istifadə tövsiyə olunur.

Tapşırıqların müzakirəsi zamanı tədqiqat sualı ətrafında fikirlər söylənilir və musiqidə səs yüksəkliyi haqqında qısa məlumat verilir. İrəli sürdükləri fikirləri ümumiləşdirib “Musiqi yuxarı və aşağı istiqamətdə hərəkət edə bilər” nəticəsinə gəlmələri gözlənilir.

Vaxt bölgüsünə görə tapşırıq 1 üçün 8 dəq. və tapşırıq 2 üçün 15 dəq. ayrılması tövsiyə edilir.

Təklif olunan mənbələrdən istifadə edə bilərsiniz: 1, 7, 14.

Qeyd _____

Musiqi repertuarı:

“Oynaq topum”

Musiqisi: Soltan Hacıbəyovun,
sözləri Mirmehdi Seyidzadəninindir.

Tez -tez
mf

I. Oy - naq to - pum, oy - naq to - pum,
əl - van rəng - li, qıv - raq to - pum.
At - dım, tut - dum düş - dün ye - rə,
qaç - dın, get - din bir - dən bi - rə.

I. Oynaq topum, oynaq topum,
Əlvən rəngli, qıvraq topum.
Atdım, tutdum, düşdün yerə,
Qaçdın getdin birdən-birə.

II. Oynaq topum, düşdün yola,
Döndün sağa, döndün sola.
Uzaqlaşma məndən, topum,
Qaçma, dayan, səni tutum.

MÖVZU 3. Ritm

Məzmun standartları: 1.2.1., 2.1.3., 3.1.2.

İnteqrasiya standartları: A.d.: 2.1.2.

Məqsəd: Musiqi ifadə vasitəsi — ritmi tanıyır, ifa olunan melodiyalara sadə vasitələrlə ritm tutur və müvafiq hərəkətlər edir.

Qiymətləndirmə meyarları

- ritm haqqında anlayışı var;
- melodiya sadə vasitələrlə ritm tutur;
- ritmə uyğun hərəkətlər edir.

Fəaliyyətin növü

Motivasiya: Top müxtəlif ritmdə yerə vurulur.

Suallar: — Siz indi nə eşitdiniz?

— Vurğulara daha harada rast gəlmək olar?

Tədqiqat sualı: Musiqidə “vurğular” var?

Tapşırıq 1.

“Oynaq topum” mahnısı (musiqisi S.Hacıbəyovun, sözləri M.Seyidzadəninindir) ifa olunur.

Tapşırıq:

T.n.y.: Mahnını ifa edərək sadə vasitələrlə (məsələn, qələmi partaya vurmaqla) ona uyğun vurğular edin.

T.n.z.: Mahnını oxuyun və ona uyğun əl çalın.

S.i.m.: Mahnının məzmununa uyğun hərəkətlər edin.

Tapşırıq 2.

“Nəlbəki” Azərbaycan xalq rəqsi səsləndirilir.

Tapşırıq:

T.n.y.: Rəqsin musiqi sədaları altında qızlar rəqs etsin, oğlanlar isə əl çalmaqla ritm tutsun.

T.n.z.: Rəqsin musiqisinin ritminə uyğun əl çalın.

S.i.m.: Rəqsin musiqisinə sadə vasitələrlə ritm tutun.

Məlumat və resurslar

Bu dərstdə *müzakirə, rəqs və hərəkət assosiasiyası* üsullarından istifadə tövsiyə olunur.

Tapşırıqların müzakirəsi zamanı tədqiqat sualı ətrafında fikirlər söylənilir və ritm haqqında qısa məlumat verilir. İrəli sürdükləri fikirləri ümumiləşdirib “Musiqidə “vurğular” var və onlar “ritm” adlanır” nəticəsinə gəlmələri gözlənilir.

Vaxt bölgüsünə görə tapşırıq 1 üçün 8 dəq. və tapşırıq 2 üçün 10 dəq. ayrılması tövsiyə edilir.

Təklif olunan mənbələrdən istifadə edə bilərsiniz: 1, 7, 8, 14, 15.

Qeyd _____

Musiqi repertuarı:

“Oynaq topum”. Musiqisi S.Hacıbəyovun, sözləri M.Seyidzadəninindir.

“Nəlbəki” (Azərbaycan xalq rəqsi)

MÖVZU 4. Temp

Məzmun standartları: 1.2.1., 2.1.3., 3.2.3.

İnteqrasiya standartları: A.d.: 2.1.2., 2.2.5.

Məqsəd: Musiqi ifadə vasitəsinə — tempi tanıyır, ifa olunan musiqinin dəyişən tempinə uyğun oxuyur və müvafiq hərəkətlər edir.

Şagirdlərin bilik və bacarıq səviyyəsi **kiçik summativ qiymətləndirmənin** nəticələrinə görə müəyyənləşdirilir. (Nümunə üçün bax: səh. 8)

Fəaliyyətin növü

Motivasiya: Yazı lövhəsindən bir riyazi məsələnin qrafik sxemi (A.....B), uşaq və dovşan təsvirləri asılır.

Suallar: — “A” məntəqəsindən “B” məntəqəsinə kim daha tez çatır?
— Kimin sürəti daha böyükdür?

Tədqiqat sualı: Musiqidə sürət var?

Tapşırıq 1.

“Uşaq və dovşan” mahnısı (musiqisi S.Rüstəmovun, sözləri A.Səhhətindir) öyrədilir. Sınıf qruplara bölünür.

Tapşırıq:

T.n.y.: Mahnını müxtəlif templərdə (asta və tez) ifa edin və sürətə müvafiq hərəkətlər edin.

T.n.z.: Mahnını ifa edin və məzmununa uyğun hərəkətlər edin.

S.i.m.: Mahnını ifa edin.

Məlumat və resurslar

Bu dərsdə *beyin həmləsi, müzakirə, hərəkət assosiasiyası* və *test* üsullarından istifadə tövsiyə olunur.

Tapşırığın müzakirəsi zamanı tədqiqat sualı ətrafında fikirlər söylənilir və temp haqqında qısa məlumat verilir, onun üç növü sadalanır (asta, orta, tez). İrəli sürdүkləri fikirləri ümumiləşdirib “Musiqidə sürət var və o, “temp” adlanır” nəticəsinə gəlmələri gözlənilir.

Vaxt bölgüsünə görə tapşırıq 1 üçün 11 dəq. və kiçik summativ qiymətləndirmə üçün 21 dəq. ayrılması tövsiyə edilir.

Təklif olunan mənbələrdən istifadə edə bilərsiniz: 1, 7, 13, 14.

Qeyd _____

Musiqi repertuarı:

“Uşaq və dovşan”

Musiqisi Səid Rüstəmovun,
sözləri Abdulla Şaiqindir.

Mülayim
mf

Dov-şan, dov-şan ay dov-şan, qaç- ma, da- yan ay dov- şan.

Qaç- ma sə - ni se - vən- dən , can ki - mi is - tə - yən - dən.

f

Da-yan- ma- ram ay qar- daş, ya- nın - da var a - la - baş.

Xə- bər - da - ram i - şin- dən qur- tar- ma- ram di - şin- dən.

IV BÖLMƏ. MUSIQI VƏ NAĞIL

MÖVZU 1. “Nağıl-nəğmə”

Məzmun standartları: 1.2.2., 2.1.2., 3.3.1.

İnteqrasiya standartları: A.d.: 2.1.2.; H.b.: 1.1.1.

Məqsəd: Mahnı janrını xarakterik cəhətlərinə görə fərqləndirir, oxu qaydalarına riayət etməklə onları ifa edir və emosional məzmununu üzünün ifadəsi ilə əks etdirir.

İş üsulu: müzakirə, rəsm assosiasiyası

Dərsin mərhələləri:

1. Motivasiya – 6 dəq.

Yazı lövhəsindən “nənə nəvələrinə nağıl danışır” və “göydən üç alma (ağ, sarı, qırmızı) düşür” təsvirləri olan şəkil asılır.

Suallar: – “Biri var idi, biri yox idi” sözləri ilə lövhədəki şəkil arasında nə kimi əlaqə var?

– Sizcə, nağılın musiqi dərsimizlə əlaqəsi ola bilər?

Tədqiqat sualı: Musiqi nağıl “danışa” bilər?

2. Tədqiqatın aparılması – 9 dəq.

Sınıf qruplara bölünür. Hər qrupa iş vərəqləri və rəngli karandaşlar paylanılır. Bəstəkar F.Əmirovun “Nağıl” fortepiano pyesi səsləndirilir.

Tapşırıq:

T.n.y.: Pyesin məzmununa uyğun nağıl mövzusunda şəkil çəkin.

T.n.z.: Pyesin xarakterini müəyyənləşdirin.

S.i.m.: Pyesi bildiyiniz hər hansı bir nağılla əlaqələndirin.

3. İnformasiya mübadiləsi və müzakirəsi – 5 dəq.

Müzakirə zamanı “musiqi nağıl “danışa” bilər?” sualı ətrafında müxtəlif fikirlər səslənir.

4. Ümumiləşdirmə və nəticə – 3 dəq.

Musiqi nağıl “danışa” bilər.

5. Yaradıcı tətbiqetmə – 15 dəq.

“Nağıl-nəğmə” (musiqisi A.Sultanovanın, sözləri T.Elçinindir) mahnısı öyrədilir.

Tapşırıq:

T.n.y.: Mahnının məzmununu səhnələşdirin.

T.n.z.: Mahnının məzmununu bir neçə cümlə ilə ifadə edin.

S.i.m.: Mahnını məzmununa görə başqa sözlə adlandırın.

6. Qiymətləndirmə və refleksiya – 7 dəq.

Şagirdlər aşağıdakı meyarlara görə şifahi və ya şəkillərlə qiymətləndirilir:

№	Meyarlar	Qiymətləndirmə	qismən kafi	kafi	yaxşı	əla
1.	Mahnı janrını müəyyənləşdirir.					
2.	Oxu qaydalarına riayət edir.					
3.	Mahnının emosional məzmununa münasibət bildirir.					
	Nəticə					

Dərsin sonunda refleksiya keçirilir. Bunun üçün sinfə suallarla müraciət olunur: “Bu gün biz “musiqi nağıl “danışa” bilər?” sualına cavab verməyə çalışdıq. Buna necə nail olduq? Hansı işləri gördük?”

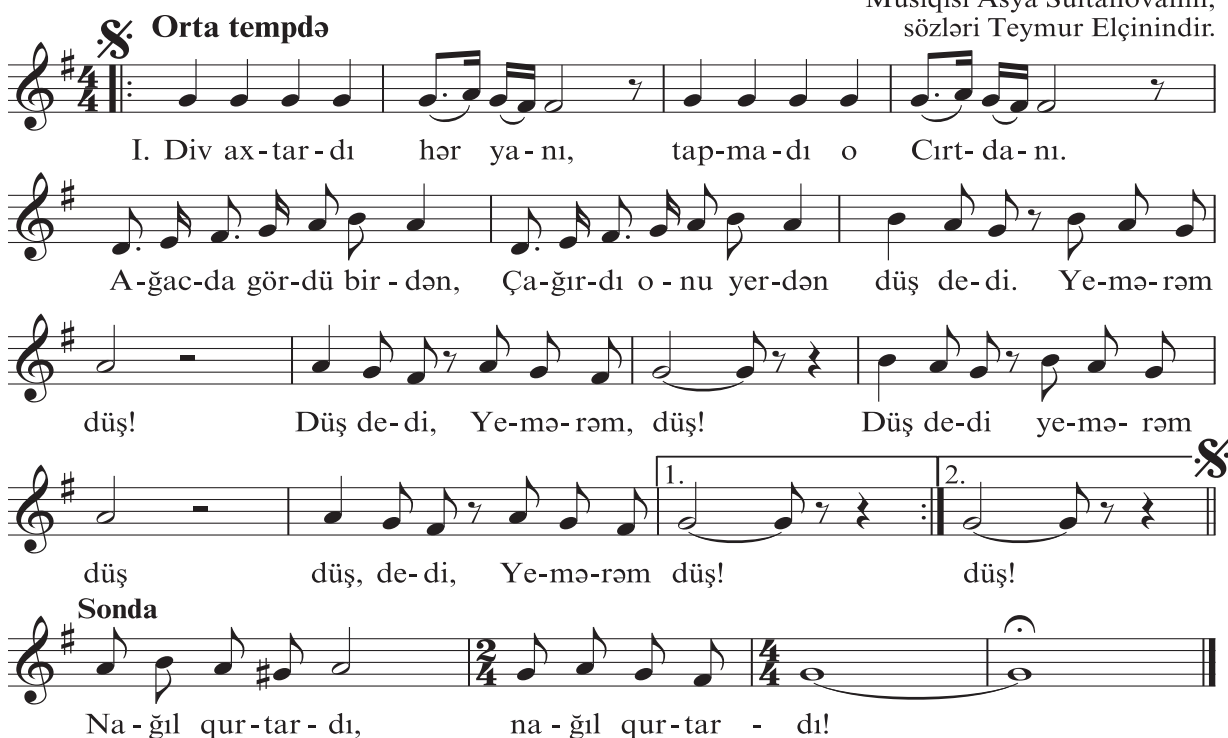
Qeyd _____

Musiqi repertuarı:

“Nağıl-nəğmə”

Musiqisi Asya Sultanovanın,
sözləri Teymur Elçinindir.

Orta tempdə

I. Div ax-tar - dı hər ya - nı, tap-ma - dı o Cırt-da - nı.
A-ğac-da gör-dü bir - dən, Ça-ğır-dı o - nu yer-dən düş de-di. Ye-mə-rəm
düş! Düş de-di, Ye-mə-rəm, düş! Düş de-di ye-mə- rəm
düş düş, de-di, Ye-mə-rəm düş! düş!
Sonda
Na - ğıl qur-tar - dı, na - ğıl qur-tar - dı!

II. Cırtdan dedi: aş gətir,
Üstündə lavaş gətir.
Yeyim, sonra tut məni
İstəsən, lap ud məni.

III. Div getdi dəyirman
Aş gətirsin Cırtdana.
Cırtdan tez qaçdı evə
Sonra söylədi divə:

Nəqərat:

Tut dedi, Cırtdanı tut! (4 dəfə)

Nəqərat:

Get, dedi, aldatdım, get! (4 dəfə)
Nağıl qurtardı. (2 dəfə)

Məlumat və resurslar

Təklif olunan mənbələrdən istifadə edə bilərsiniz: 1, 7, 13, 14, 15.

“Nağıl”

Fikrət Əmirov

MÖVZU 2. “Gülməli nağıl”

Məzmun standartları: 1.1.3., 2.1.3., 3.3.3.

İnteqrasiya standartları: A.d.: 1.2.4.; Riy.: 1.1.9.

Məqsəd: Mahnının müəlliflərini şəkildən tanıyır, həmin mahnıların ritmini və tempini müəyyənləşdirir və öz ifasına sadə dirijorluq edir.

Qiymətləndirmə meyarları

- bəstəkarı şəkildən tanıyır;
- mahnının ritm və tempini müəyyənləşdirir;
- öz ifasına sadə dirijorluq edir.

Fəaliyyətin növü

Motivasiya – “Nağıl-nəğmə” (musiqisi A.Sultanovanın, sözləri T.Elçinindir) mahnısı ifa olunur.

Suallar: – Mahnı hansı xarakterdədir?
– “Nağıl-nəğmə” mahnısı hansı nağıldan “danışır”?

Tədqiqat sualı: Musiqi gülməli nağıl “danışa” bilər?

Tapşırıq 1.

Yazı lövhəsindən 2/4 ölçülü dirijorluq sxemi çəkilir və həmin sxemə uyğun dirijorluq jestləri izah olunur. “Gülməli nağıl” mahnısı (musiqisi O.Zülfüqarovun, sözləri T.Elçinindir) öyrədilir.

Tapşırıq:

T.n.y.: Sxemə uyğun dirijorluq edərək mahnını oxuyun.

T.n.z.: Mahnının xarakterini müəyyənləşdirin və onu ifa edin.

S.i.m.: Mahnının xarakterini müəyyənləşdirin.

Tapşırıq 2.

Sınıf qruplara bölünür.

Tapşırıq:

T.n.y.: “Gülməli nağıl” mahnısını səhnələşdirin.

T.n.z.: Mahnının məzmununu bir neçə cümlə ilə ifadə edin.

S.i.m.: Mahnını məzmununa görə başqa sözlə adlandırın.

Məlumat və resurslar

Bu dərsdə *beyin həmləsi, müzakirə və rollu oyun* üsullarından istifadə tövsiyə olunur.

Tapşırıqların müzakirəsi zamanı tədqiqat sualı ətrafında fikirlər söylənir. İrəli sürdükleri fikirləri ümumiləşdirib “Musiqi gülməli nağıl “danışa” bilər” nəticəsinə gəlmələri gözlənilir.

Vaxt bölgüsünə görə tapşırıq 1 üçün 10 dəq. və tapşırıq 2 üçün 15 dəq. ayrılması tövsiyə edilir.

Təklif olunan mənbələrdən istifadə edə bilərsiniz: 1, 7, 13, 14, 15.

Qeyd _____

Musiqi repertuarı:

“Gülməli nağıl”

Musiqisi Oqtay Zülfüqarovun,
sözləri Teymur Elçinindir.

Tələsmədən

Çıx - dı bir si - çan yu - va - dan, yu - va - dan.

İ - ki ac pi - şik Gör - dü si - ça - nı,

Qor - xub qa - ça - nı. Qor - xub qa - ça - nı. Üç it hü - rüş - dü hav, hav.

Da - lın - ca düş - dü hav, hav. Si - çan sü - rüş - dü. Ya - man sü - rüş - dü.

Ya - man sü - rüş - dü. Ya - zıq qor - xu - dan tə - lə - yə düş - dü.

MÖVZU 3. “Nənəm nağıl danışır”

Məzmun standartları: 1.2.1., 2.1.3., 3.2.1.

İnteqrasiya standartları: A.d.: 2.1.2.

Məqsəd: Musiqi ifadə vasitələrini — temp və ritmi tanıyır, mahnının ritmini və tempini müəyyənləşdirir, onun melodiyaşının ayrı-ayrı notlarını çalır.

Qiymətləndirmə meyarları

- mahnının ritmini və tempini müəyyənləşdirir;
- melodiyanın ayrı-ayrı notlarını çalır;
- qrup işində əməkdaşlıq edir.

Fəaliyyətin növü

Motivasiya — “Gülməli nağıl” (musiqisi O.Zülfüqarovun, sözləri T.Elçinindir) mahnısı ifa olunur.

Suallar: — Bu mahnı hansı xarakterdədir?
— “Gülməli nağıl” mahnısı hansı nağıldan “danışır”?

Tədqiqat sualı: Musiqi sehrli nağıl “danışa” bilər?

Tapşırıq 1.

“Nənəm nağıl danışır” mahnısı (musiqisi S.İbrahimovanın, sözləri N.Xəzrinindir) öyrədilir. Sinfə musiqi alətləri paylanılır.

Tapşırıq:

T.n.y.: Mahnının müşayiəti üçün verilmiş musiqi alətlərində ayrı-ayrı notları çalın və oxuyun.

T.n.z.: Mahnının ritmini və tempini müəyyənləşdirin və oxuyun.

S.i.m.: Mahnını ifa edin və oxuyun.

Tapşırıq 2.

Sinf qruplara bölünür. Hər qrupa iş vərəqləri və rəngli qələmlər paylanılır.

Tapşırıq:

T.n.y.: “Nənəm nağıl danışır” mahnısının təsəvvürünüzdə yaratdığı sehrli nağılı iş vərəqində təsvir edin.

T.n.z.: Mahnını məzmununa görə hər hansı bir sehrli nağılla müqayisə edin.

S.i.m.: Mahnının məzmununa uyğun rəngləri seçin.

Məlumat və resurslar

Bu dərstdə *beyin həmləsi*, *müzakirə* və *rəsm assosiasiyası* üsullarından istifadə tövsiyə olunur.

Tapşırıqların müzakirəsi zamanı tədqiqat sualı ətrafında fikirlər söylənilir. İrəli sürdükləri fikirləri ümumiləşdirib “Musiqi sehrli nağıl “danışa” bilər” nəticəsinə gəlmələri gözlənilir.

Vaxt bölgüsünə görə tapşırıq 1 üçün 15 dəq. və tapşırıq 2 üçün 8 dəq. ayrılması tövsiyə edilir.

Təklif olunan mənbələrdən istifadə edə bilərsiniz: 1, 7, 12, 14.

Qeyd _____

Musiqi repertuarı:

“Nənəm nağıl danışır”

Musiqisi Sevdə İbrahimovanın,
sözləri Nəbi Xəzrinindir.

Mülayim
mf

I. Bir se-vinc var hər üz-də, Nə-nəm na - ğıl da - nı- şır.
U - zan-mı - şıq qum üs - tə Nə-nəm na - ğıl da - nı - şır
da - nı - şır da - nı - şır.

II. Söyüd başını əyir,
İydə üzümə dəyir.
Çinar susub dinləyir,
Nənəm nağıl danışır. } 2 dəfə

III. Bax, ulduzlar göz vurur,
Ay başım üstə durur.
Onlar da sanki duyur,
Nənəm nağıl danışır. } 2 dəfə

IV. Bir sevinc var hər üz-də,
Nənəm nağıl danışır.
Uzanmışıq qum üstə,
Nənəm nağıl danışır. } 2 dəfə

MÖVZU 4. “Tıq-tıq xanım”

Məzmun standartları: 1.2.1., 2.1.2., 3.2.1.

İntegrasiya standartları: A.d.: 2.1.4.

Məqsəd: Musiqi ifadə vasitələrini – ritm və tempi tanıyır, mahnının emosional məzmununu üzünün ifadəsi ilə əks etdirir, həmin mahnının melodiyaşının ayrı-ayrı notlarını çalır.

Qiymətləndirmə meyarları

- mahnının ritmini və tempini müəyyənləşdirir;
- melodiyanın ayrı-ayrı notlarını çalır;
- mahnının emosional məzmununa münasibət bildirir.

Fəaliyyətin növü

Motivasiya: “Nənəm nağıl danışır” (musiqisi S.İbrahimovanın, sözləri N.Xəzrinindir) mahnısı ifa olunur.

Suallar: – Bu mahnı hansı xarakterdədir?

– “Nənəm nağıl danışır” mahnısı hansı nağıldan “danışır”?

Tədqiqat sualı: Musiqi dostluq haqqında nağıl “danışa” bilər?

Tapşırıq 1.

Sınıf qruplara bölünür. Hər qrupa sadə musiqi alətləri paylanılır. “Tıq-tıq xanım” cizgi filmindən “Tıq-tıq xanımın mahnısı” (musiqisi R.Mirişlinin, sözləri R.Rövşənindir) səsləndirilir.

Tapşırıq:

T.n.y.: Mahniyə musiqi alətində ritmik müşayiət edin.

T.n.z.: Mahnının ritm və tempinə uyğun əl çalın.

S.i.m.: Mahnının məzmununu hərəkətlərinizlə təsvir edin.

Tapşırıq 2.

Rollu oyun keçirilir. Hər qrupa bir mövzu verilir (“Tıq-tıq xanım və Çoban”, “Tıq-tıq xanım və Canavar”, “Tıq-tıq xanım və Tülkü”, “Tıq-tıq xanım və Siçan”).

Tapşırıq:

T.n.y.: Mövzuya uyğun səhnəcik qurun.

T.n.z.: Mahnının məzmununu bir neçə cümlə ilə ifadə edin.

S.i.m.: Mahnını məzmununa görə başqa sözlə adlandırın.

Məlumat və resurslar

Bu dərstdə *müzakirə* və *rollu oyun* üsullarından istifadə tövsiyə olunur.

Tapşırıqların müzakirəsi zamanı tədqiqat sualı ətrafında fikirlər söylənilir. İrəli sürdüləri fikirləri ümumiləşdirib “Musiqi dostluq haqqında nağıl “danışa” bilər” nəticəsinə gəlmələri gözlənilir.

Vaxt bölgüsünə görə tapşırıq 1 üçün 8 dəq. və tapşırıq 2 üçün 17 dəq. ayrılması tövsiyə edilir.

Təklif olunan mənbələrdən istifadə edə bilərsiniz: 1, 7, 8, 14.

Qeyd

Musiqi repertuarı:

“Tıq-tıq xanımın mahnısı” (“Tıq-tıq xanım” cizgi filmindən)

Musiqisi Ramiz Mirişli,
sözləri Ramiz Rövşənindir.

Mülayim

I. Sür-mə çək-dim gö-zü- mə Düş-düm çö - lün dü-zü-nə

Dost gə-zi - rəm ö - zü-mə Dost gəl, har-da-san, tez gəl, har-da-san

tıq, tıq, tıq, tıq. Dost gəl, har - da - san, tez gəl, har - da - san, tıq, tıq, tıq, tıq.

II. Baxdım, baxdım güzgüyə,
Baxdım, baxdım özgəyə,
Qorxdum, qorxdum göz dəyə.

Nəqərat:
Ah, gözələm mən, bax, gözələm mən
Tıq-tıq, tıq-tıq.

MÖVZU 5. “Novruz nağılı”

Məzmun standartları: 1.2.2., 2.1.1., 3.2.3.

İntegrasiya standartları: A.d.: 1.2.1.; T.i.: 1.1.1.

Məqsəd: Əsas musiqi janrlarını (mahnı, rəqs, marş) fərqləndirir, mahnının xarakterini müəyyənləşdirir, musiqi səslərini yuxarı və aşağı oxuyur.

Şagirdlərin bilik və bacarıq səviyyəsi *kiçik summativ qiymətləndirmənin* nəticələrinə görə müəyyənləşdirilir. (Nümunə üçün bax: səh. 8)

Fəaliyyətin növü

Motivasiya: “Novruzu” Azərbaycan xalq rəqsi səsləndirilir. Şagirdlərə rəqs etmək təklif olunur.

Suallar: — Rəqsin xarakteri necədir?
— Bu rəqs hansı bayramlarda səslənə bilər?

Tədqiqat sualı: Musiqi Novruz bayramından “danışa” bilər?

Tapşırıq

“Qonaqlıq” mahnısı (musiqisi O.Zülfüqarovun, sözləri X.Əlibəylinindir) öyrədilir. Sonra həmin mahnı əsasında rollu oyun keçirilir.

Tapşırıq:

T.n.y.: Mahnını oxuyun və səhnəcik qurun.

T.n.z.: Mahnının məzmununu bir neçə cümlə ilə ifadə edin.

S.i.m.: Mahnını məzmununa görə başqa sözlə adlandırın.

Məlumat və resurslar

Bu dərstdə *müzakirə, rollu oyun, rəqs* və *test* üsullarından istifadə tövsiyə olunur.

Tapşırığın müzakirəsi zamanı tədqiqat sualı ətrafında fikirlər söylənilir. İrəli sürdüləri fikirləri ümumiləşdirib “Musiqi Novruz bayramından “danışa” bilər” nəticəsinə gəlmələri gözlənilir.

Vaxt bölgüsünə görə tapşırıq üçün 14 dəq. və kiçik summativ qiymətləndirmə üçün 20 dəq. ayrılması tövsiyə edilir.

Təklif olunan mənbələrdən istifadə edə bilərsiniz: 1, 7, 13, 14.

Musiqi repertuarı:

“Novruzu” (Azərbaycan xalq rəqsi)

Mülayim

“Qonaqlıq”

Musiqisi Oqtay Zülfüqarovun,
sözləri Xanımana Əlibəylinindir.

Tez
mf

I. Yı - ğış - dı bi - zim e - və Dov - şan, ke - çi,
qaz, də - və. Qı - zıl xo - ruz
çal - dı saz, Nəğ - mə o - xu - du Naz - naz
du Naz - naz

II. Gətirdim iki tava
Şəkərbura, paxlava.
Yeyin, oyuncaqlarım,
Ay əziz qonaqlarım.

III. Axşamacan qaldılar,
Oynadılar, çaldılar.
Çox sevinə-sevinə
Hərə getdi evinə.

Qeyd _____

MÖVZU 6. Sınıf konserti

V BÖLMƏ. MUSIQİ TÖHFƏLƏRİ

MÖVZU 1. “Üçrəngli bayraq”

Məzmun standartları: 1.2.2., 2.1.1., 3.3.2.

İnteqrasiya standartları: A.d.: 1.1.2.; T.i.: 1.1.1.

Məqsəd: Əsas musiqi janrlarını (mahnı, marş) fərqləndirir, mahnının xarakterini müəyyənləşdirir, ifa zamanı səs imkanlarından düzgün istifadə edir.

İş üsulu: beyin həmləsi, müzakirə

Dərsin mərhələləri:

1. Motivasiya — 6 dəq.

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni oxunur.

Suallar: — Himn nəyin rəmzidir?

— Daha hansı dövlət rəmzlərini tanıyırsınız?

Tədqiqat sualı: Nə üçün dövlət bayrağına hörmətlə yanaşılır?

2. Tədqiqatın aparılması – 15 dəq.

“Üçrəngli bayraq” (musiqisi R.Şəfəqin, sözləri R.Yusifovundur) mahnısı öyrədilir.

Tapşırıq:

T.n.y.: Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni ilə “Üçrəngli bayraq” mahnısını məzmununa görə şifahi müqayisə edin.

T.n.z.: “Üçrəngli bayraq” mahnısının məzmunu haqqında iki cümlə ilə fikrinizi söyləyin.

S.i.m.: Mahnının xarakterini müəyyənəldir.

3. İnformasiya mübadiləsi və müzakirəsi – 5 dəq.

Müzakirə zamanı “nə üçün dövlət bayrağına hörmətlə yanaşılır” sualı araşdırılır.

4. Ümumiləşdirmə və nəticə – 3 dəq.

Dövlət bayrağı dövlət rəmzi olduğuna görə ona hörmətlə yanaşılır.

5. Yaradıcı tətbiqetmə – 9 dəq.

Sınıf qruplara bölünür. “Marş” fortepiano pyesi (musiqisi Ü.Hacıbəylinindir) səsləndirilir (bax: mövzu 5, I t.v.).

Tapşırıq:

T.n.y.: “Marş” fortepiano pyesini “Üçrəngli bayraq” mahnısı ilə müqayisə edin.

T.n.z.: Pyesin məzmunu haqqında iki cümlə ilə fikrinizi söyləyin.

S.i.m.: Pyesin xarakteri haqqında fikrinizi söyləyin.

6. Qiymətləndirmə və refleksiya – 7 dəq.

Şagirdlər aşağıdakı meyarlara görə şifahi və ya şəkillərlə qiymətləndirilir:

Nö	Meyarlar	Qiymətləndirmə	qismən kafi	kafi	yaxşı	əla
1.	Mahnı və marşı fərqləndirir.					
2.	Mahnının xarakterini müəyyənəldir.					
3.	Xorda oxu qaydalarına riayət edir.					
	Nəticə					

Dərsin sonunda refleksiya keçirilir. Bunun üçün sinfə suallarla müraciət olunur: “Bu gün biz “Nə üçün bayraq dövlətin əsas rəmzlərindən biridir?” sualına cavab verməyə çalışdıq. Buna necə nail olduq? Hansı işləri gördük?”

Məlumat və resurslar
Təklif olunan mənbələrdən istifadə edə bilərsiniz: 3, 9.

Qeyd _____

Musiqi repertuarı:

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni. Musiqisi Ü.Hacıbəylinin, sözləri Ə.Cavadındır.

“Marş”. Musiqisi Ü.Hacıbəylinindir.

“Üçrəngli bayraq”

Musiqisi Rəşid Şəfəqin,
sözləri Rafiq Hüseynoğluundur.

Tez və marş tempində

mf

I. Bu uç - rəng - li bay - ra - ğım gö - zü - mün
i - şı - ğı - dı. A - zad - lıq ya - ğı - şın - dan
do - ğan göy qur - şa - ğı - dı
1. şa - ğı - dı.
2. şa - ğı - dı.

II. Üstündəki ay, ulduz
Gəlir mənim xoşuma.
Ay üzüyə bənzəyir,
Ulduz onun qaşına.

III. Üçrəngli bayraq bizə
Təsəllidi, dayaqdı.
Yolumuzun üstündə
İşıq saçan mayakdı.

MÖVZU 2. Mahnı çələri

Məzmun standartları: 1.2.1., 2.1.1., 3.2.2.

İnteqrasiya standartları: A.d.: 1.1.2., 2.2.5.

Məqsəd: Musiqi ifadə vasitələrini tanıyır, mahnının xarakterini müəyyənləşdirir, öz ifasına müşayiət yaradır.

Qiymətləndirmə meyarları

- mahnının ritm və tempini müəyyənləşdirir;
- mahnının xarakterini müəyyənləşdirir;
- öz ifasına müşayiət edir.

Fəaliyyətin növü

Motivasiya: “Üçrəngli bayraq” (musiqisi R.Şəfəqin, sözləri R.Yusifovğlunundur) mahnısı ifa olunur.

Suallar: – Oxuduğumuz mahnının xarakteri necədir?
– Daha hansı xarakterli mahnılar var?

Tədqiqat sualı: Mahnının xarakterinə nə təsir edir?

Tapşırıq 1.

“Ucalsın nəğməmiz” mahnısı (musiqisi R.Mirişlinin, sözləri F.Qocanıdır) öyrədilir. Sınıf qruplara bölünür. Hər qrupa iş vərəqləri paylanılır.

Tapşırıq:

T.n.y.: Mahnının xarakterini, ritmini və tempini müəyyənləşdirin və onu ifa edin.

T.n.z.: Mahnını ifa edin və ritminə uyğun hərəkətlər edin.

S.i.m.: Mahnını ifa edin.

Tapşırıq 2.

Qruplara sadə musiqi alətləri paylanılır.

Tapşırıq:

T.n.y.: Mahnını ifa edin və verilmiş musiqi alətlərində öz ifanıza müşayiət yaradın.

T.n.z.: Mahnının ifasına musiqi alətlərində müşayiət yaradın.

S.i.m.: Mahnını ifa edin.

Məlumat və resurslar

Bu dərstdə *beyin həmləsi* və *müzakirə* üsullarından istifadə tövsiyə olunur.

Tapşırıqların müzakirəsi zamanı tədqiqat sualı ətrafında fikirlər söylənilir. İrəli sürdükleri fikirləri ümumiləşdirib “Mahnının xarakterinə onun ritmi və tempi təsir edir” nəticəsinə gəlmələri gözlənilir.

Vaxt bölgüsünə görə tapşırıq 1 üçün 15 dəq. və tapşırıq 2 üçün 8 dəq. ayrılması tövsiyə edilir.

Təklif olunan mənbələrdən istifadə edə bilərsiniz: 1, 13, 14.

Qeyd _____

Musiqi repertuarı:

“Üçrəngli bayraq”. Musiqisi R.Şəfəqin, sözləri R.Yusifoglundur.

“Ucalsın nəğməmiz”

Musiqisi Ramiz Mirişlinin,
sözləri Fikrət Qocanıdır.

Mülayim

Ya - xın gə - lin u - şaq - lar, bay - ram şən - li - yi - miz var.

Ça - lib rəqs ey - lə - yək biz, Qoy u - cal - sın nəğ - mə - miz,

hey... Gə - lin tu - taq əl - ə - lə,

Dö - nək bir dəs - tə gü - lə, Bur - da dost ol - sun ha - mı Şən ke - çi - rək

bay - ra - mı, Ça - lib rəqs ey - lə - yək biz, Qoy u - cal - sın nəğ - mə - miz,

MÖVZU 3. Bayram musiqisi

Məzmun standartları: 1.2.1., 2.1.1., 3.3.3.

İntegrasiya standartları: A.d.: 1.1.2., 1.2.4.

Məqsəd: Musiqinin ifadə vasitələrini tanıyır, mahnının xarakterini müəyyənləşdirir, öz ifasına dirijorluq edir.

Qiymətləndirmə meyarları

- ritm, temp, musiqi ifadə vasitələrini tanıyır;
- mahnının xarakterini müəyyənləşdirir;
- öz ifasına dirijorluq edir.

Fəaliyyətin növü

Motivasiya: “Üçrəngli bayraq” (musiqisi R.Şəfəqin, sözləri R.Yusifoglundur) mahnısı ifa olunur.

Suallar: – Hansı bayramları tanıyırsınız?
– “Bayram” deyəndə nə başa düşürsünüz?

Tədqiqat sualı: Musiqidə bayramı təsvir etmək olar?

Tapşırıq 1.

Müəllim yazı lövhəsindən 2/4 dirijorluq sxemini çəkir. “Ucalsın nəğməmiz” (musiqisi R.Mirişlinin, sözləri F.Qocanıdır) mahnısı ifa olunur.

Tapşırıq:

T.n.y.: Mahnını ifadəli oxuyun və sxemə uyğun dirijorluq edin.

T.n.z.: Mahnının hansı bayramda ifa olunmasını müəyyənləşdirin.

S.i.m.: Mahnını ifa edin.

Tapşırıq 2.

Sınıf qruplara bölünür. Hər qrupa iş vərəqi və rəngli karandaşlar paylanılır. Bəstəkar Ə.Abbasovun “Aşıqsayağı” fortepiano pyesi səsləndirilir.

Tapşırıq:

T.n.y.: Pyesin xarakterinə uyğun “Bayram” mövzusunda şəkil çəkin.

T.n.z.: Pyesin xarakterini müəyyənləşdirin.

S.i.m.: Pyesi xarakterinə uyğun başqa sözlə adlandırın.

Məlumat və resurslar

Bu dərstdə *müzakirə* və *rəsm assosiasiyası* üsullarından istifadə tövsiyə olunur. Tapşırıqların müzakirəsi zamanı tədqiqat sualı ətrafında fikirlər söylənilir və musiqi ifadə vasitələri sadalanır. İrəli sürdükləri fikirləri ümumiləşdirib “Musiqi bayramı təsvir edə bilər” nəticəsinə gəlmələri gözlənilir.

Vaxt bölgüsünə görə tapşırıq 1 üçün 10 dəq. və tapşırıq 2 üçün 15 dəq. ayrılması tövsiyə edilir.

Təklif olunan mənbələrdən istifadə edə bilərsiniz: 1, 7, 8, 14.

Qeyd _____

Musiqi repertuarı:

“Ucalsın nəğməmiz”. Musiqisi R.Mirişlinin, sözləri F.Qocanıdır.

“Aşıqsayağı”

Əsrəf Abbasov

MÖVZU 4. “Hər birimiz bir çiçək”

Məzmun standartları: 1.1.3., 2.1.1., 3.3.3.

İntegrasiya standartları: A.d.: 1.1.2., 2.2.5.; H.b.: 1.1.2.

Məqsəd: Mahnının müəlliflərini şəkildən tanıyır, həmin mahnının xarakterini müəyyənləşdirir, ifa zamanı səsinin gücündən düzgün istifadə edir.

Qiymətləndirmə meyarları

- mahnının bəstəkarını şəkildən tanıyır;
- mahnının xarakterini müəyyənləşdirir;
- səsinin gücündən düzgün istifadə edir.

Fəaliyyətin növü

Motivasiya: “Ucalsın nəğməmiz” mahnısı (musiqisi R.Mirişlinin, sözləri F.Qocanıdır) ifa olunur.

Suallar: – Mahnı nədən “danışır”?
– O, hansı xarakterdədir?

Tədqiqat sualı: Mahnının xarakterinə onun məzmunu necə təsir edir?

Tapşırıq 1.

“Bənövşə” mahnısı (musiqisi S.Rüstəmovun, sözləri A.Şaiqindir) öyrədilir. Sinif qruplara bölünür. Hər qrupa iş vərəqi və rəngli karandaşlar paylanır.

Tapşırıq:

T.n.y.: Mahnının məzmununa uyğun şəkil çəkin.

T.n.z.: Mahnının məzmununu bir neçə cümlə ilə ifadə edin.

S.i.m.: Mahnını məzmununa görə başqa sözlə adlandırın.

Tapşırıq 2.

“Bənövşə” mahnısı bir daha ifa olunur.

Tapşırıq:

T.n.y.: Mahnının məzmunu və xarakteri arasında əlaqəni müəyyənləşdirir.

T.n.z.: Mahnının xarakterini müəyyənləşdirin.

S.i.m.: Mahnının xarakterinə uyğun hərəkətlər edin.

Məlumat və resurslar

Bu dərsdə *müzakirə, hərəkət və rəsm assosiasiyası* üsullarından istifadə tövsiyə olunur.

Tapşırıqların müzakirəsi zamanı tədqiqat sualı ətrafında fikirlər söylənilir. İrəli sürdükləri fikirləri ümumiləşdirib “Mahnının xarakterinə onun məzmunu təsir edir” nəticəsinə gəlmələri gözlənilir.

Vaxt bölgüsünə görə tapşırıq 1 üçün 15 dəq. və tapşırıq 2 üçün 8 dəq. ayrılması tövsiyə edilir.

Təklif olunan mənbələrdən istifadə edə bilərsiniz: 1, 11, 14, 15.

Qeyd _____

Musiqi repertuarı:

“Bənövşə”

Musiqisi Səid Rüstəmovun,
sözləri Abdulla Şaiqindir.

Canlı
mf

Ba-har ol-du a - ça - ram, Qan bo-ran- dan qa - ça - ram.

Baş-qa gül-lər a-çan - da Mən quş o- lub u - ça - ram.

Nəqarət
f

Bə- növ - şə - yəm, bə- növ - şə düş- mü-şəm di - lə- di - şə

p Mə- ni qız- lar, oğ- lan - lar *cresc.* də- rib ta- xar - lar *mf* dö - şə.

II. Üşüdər məni ayaz,
Yaşayıram bircə yaz.
Rəngim, ətrim gözəldir,
Əl vurmayın, ömrüm az.

Nəqarat: Bənövşəyəm, bənövşə,
Düşmüşəm dilə-dişə.
Məni qızlar, oğlanlar
Dərib, taxarlar döşə.

MÖVZU 5. Gül bayramı

Məzmun standartları: 1.2.2., 2.1.1., 3.2.2.

İntegrasiya standartları: A.d.: 1.2.4.; T.i.: 1.1.1.

Məqsəd: Əsas musiqi janrlarını (mahnı, rəqs) fərqləndirir, musiqi əsərlərinin xarakterini müəyyənləşdirir, öz ifasına müşayiət yaradır.

Qiymətləndirmə meyarları

- mahnı və rəqs janrlarını fərqləndirir;
- mahnının ritm və tempini müəyyənləşdirir;
- öz ifasına müşayiət yaradır.

Fəaliyyətin növü

Motivasiya: “Bənövşə” mahnısı (musiqisi S.Rüstəmovun, sözləri A.Şaiqindir) ifa olunur.

Suallar: – Oxuduğunuz musiqi nümunəsi hansı janra aiddir?
– Mahnı nədən “danışır”?

Tədqiqat sualı: “Gül” mövzusu hansı musiqi janrlarında təsvir oluna bilər?

Tapşırıq 1.

“Qızılgül” Azərbaycan xalq rəqsi səsləndirilir.

Tapşırıq:

T.n.y.: Mahniyə verilmiş musiqi alətlərində müşayiət yaradın.

T.n.z.: Musiqinin sədaları altında rəqsvarı hərəkətlər edin.

S.i.m.: Rəqsin ritminə uyğun əl çalın.

Tapşırıq 2.

Gül bayramı haqqında qısa məlumat verilir.

Tapşırıq:

T.n.y.: Gül bayramında səslənə bilən musiqi əsərlərinin xarakterini müəyyənləşdirin.

T.n.z.: Gül bayramında səslənə bilən musiqi əsərlərinin ritmini müəyyənləşdirin.

S.i.m.: Gül bayramında səslənə bilən musiqi əsərlərinin tempini müəyyənləşdirin.

Məlumat və resurslar

Bu dərstdə *müzakirə* və *rəqs assosiasiyası* üsullarından istifadə tövsiyə olunur.

Tapşırıqların müzakirəsi zamanı tədqiqat sualı ətrafında fikirlər söylənilir. İrəli sürdükləri fikirləri ümumiləşdirib “Gül” mövzusu əsas musiqi janrlarında (mahnı, rəqs, marş) təsvir oluna bilər” nəticəsinə gəlmələri gözlənilir.

Vaxt bölgüsünə görə tapşırıq 1 üçün 11 dəq. və tapşırıq 2 üçün 12 dəq. ayrılması tövsiyə edilir.

Təklif olunan mənbələrdən istifadə edə bilərsiniz: 15, 19, 28.

Qeyd _____

Musiqi repertuarı:

“Bənövşə”. Musiqisi S.Rüstəmovun, sözləri A.Şaiqindir.

“Qızılgül” (Azərbaycan xalq rəqsi)

MÖVZU 6. Ümummilli lider

Məzmun standartları: 1.2.1., 2.1.2., 3.1.3.

İnteqrasiya standartları: A.d.: 1.1.2.

Məqsəd: İfa etdiyi mahnının ritm və tempini müəyyənləşdirir, həmin mahnının emosional məzmununa münasibət bildirir, ifa zamanı oxu qaydalarına riayət edir.

Şagirdlərin bilik və bacarıq səviyyəsi *kiçik summativ qiymətləndirmənin* nəticələrinə görə müəyyənləşdirilir. (Nümunə üçün bax: əlavə 1.)

Fəaliyyətin növü

Motivasiya: Lövhədə Ümummilli lider Heydər Əliyevin şəkli asılır.

Sual: Portretdə kim təsvir olunub?

Tədqiqat sualı: Ümummilli liderimiz haqqında mahnı “danışa” bilər?

Tapşırıq:

“Heydər baba” mahnısı (musiqisi O.Rəcəbovun, sözləri Ə.Ağayevindir) öyrədilir.

Tapşırıq:

T.n.y.: Mahnının xarakterini, ritmini və tempini müəyyənləşdirin və onu ifa edin.

T.n.z.: Mahnının xarakterini müəyyənləşdirin və onu ifa edin.

S.i.m.: Mahnını ifa edin.

Məlumat və resurslar

Bu dərstdə *beyin həmləsi, müzakirə* və *test* üsullarından istifadə tövsiyə olunur.

Tapşırığın müzakirəsi zamanı tədqiqat sualı ətrafında fikirlər söylənilir. İrəli sürdükləri fikirləri ümumiləşdirib “Mahnı Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev haqqında “danışa” bilər” nəticəsinə gəlmələri gözlənilir.

Vaxt bölgüsünə görə tapşırıq üçün 12 dəq. və kiçik summativ qiymətləndirmə üçün 22 dəq. ayrılması tövsiyə edilir.

Təklif olunan mənbələrdən istifadə edə bilərsiniz: 1, 14, 15.

Qeyd _____

Musiqi repertuarı:

“Heydər baba”

Musiqisi Oqtay Rəcəbovun,
sözləri Əjdər Ağayevindir.

Canlı

Se - vir - di u - şaq - la - rı, Hey-dər ba - ba, Hey-dər ba - ba.
Xa - tır - lat - dı ba - ha - rı, Hey-dər ba - ba, Hey-dər ba - ba.

Yer ü - zün-də nur-du o. Bi - zə döv-lət qur-du o, Hey-dər ba - ba,

II. Əməlləri işıqlı,
Heydər baba, Heydər baba.
Vüqarlı, yaraşıqlı,
Heydər baba.

Nəqərat: Yer üzündə nurdu o,
Bizə dövlət qurdu o,
Heydər baba, Heydər baba,
Heydər baba, Heydər baba.

MÖVZU 7. Konsert zalında

Məzmun standartları: 1.1.1., 2.1.2., 3.3.1.

İnteqrasiya standartları: A.d.: 1.1.2., 1.2.4.; H.b.: 2.1.1., 2.4.1.

Məqsəd: Öyrəndiyi mahnıların müəlliflərinin adlarını bilir, ifa zamanı mahnının məzmununa emosional münasibət bildirir və oxu qaydalarına riayət edir.

Qiymətləndirmə meyarları

- mahnının müəlliflərini tanıyır;
- mahnının məzmununa emosional münasibət bildirir;
- oxu qaydalarına riayət edir.

Fəaliyyətin növü

Motivasiya: Yazı lövhəsində sualların cavabları qeyd olunur.

Suallar: – Hansı mahnıları öyrənmişik?
– Onların müəllifləri kimdir?

Tədqiqat sualı: Mahnıların ifası zamanı hansı qaydalara riayət etmək lazımdır?

Tapşırıq.

Sınıf 4 qrupa bölünür. Hər qrupa iş vərəqləri paylanılır.

Tapşırıq:

T.n.y., T.n.z., S.i.m.: “Konsert zalı”nda ifa etmək üçün öyrəndikləriniz mahnılardan ikisini seçin və təkrarlayın.

Məlumat və resurslar

Bu dərsdə *modelləşdirmə* və *müzakirə* üsullarından istifadə tövsiyə olunur.

Tapşırığın müzakirəsi zamanı bütün qruplar növbə ilə “ifaçı” və “dinləyici” rolunda çıxış edirlər. “İfaçı” və “dinləyici” qaydaları müzakirə olunur. İrəli sürdükləri fikirləri ümumiləşdirib “Mahnıların ifası zamanı “ifaçı” və “dinləyici” qaydalarına riayət etmək lazımdır” nəticəsinə gəlmələri gözlənilir.

Vaxt bölgüsünə görə tapşırıq üçün 7 dəq. ayrılması tövsiyə edilir. Dərsin qalan vaxtı “konsertin” keçirilməsinə ayrılır – bu zaman qrupların iş vərəqlərində qeyd olunmuş mahnılar ifa olunur.

Təklif olunan mənbələrdən istifadə edə bilərsiniz: 1, 7, 11, 12, 13, 14, 15.

Qeyd _____

MÖVZU 8. İl boyu keçilənlərin böyük summativ qiymətləndirilməsi

Məzmun standartları: 1.1., 1.2., 2.1., 3.1., 3.2., 3.3.

Məqsəd: Şagirdlərin bilik və bacarıq səviyyəsi müəyyənləşdirilir (I tədris ili üçün).

Qeyd _____

İstinad edilmiş mənbələr

1. “Ümumtəhsil məktəblərinin I-IV sinifləri üçün fənn kurikulumları”. Elmi redaktor İsgəndər İsgəndərov. “Təhsil” nəşriyyatı, Bakı, 2008.
2. Kurikulum. Elmi-metodik jurnal, №1, 2, 3. “Təhsil” nəşriyyatı, Bakı, 2008.
3. “Musiqi” (I sinif), müəllim üçün metodik vəsait. “Naksuana” nəşriyyatı, Bakı, 2008.
4. Zülfiyyə Veysova. Fəal/interaktiv təlim: müəllimlər üçün vəsait. UNICEF, 2007.
5. Kamal Həsənov. Azərbaycan qədim folklor rəqsləri. “İşıq” nəşriyyatı, Bakı, 1988.
6. Ramiz Zöhrabov. Bəstəkarlarımızın portreti. “Gənclik” nəşriyyatı, Bakı, 1997.
7. Критская Е.Д., Сергеева Г.П., Шмагина Г.С. Методика работы с учениками. “Музыка” 1-4 класс. Издательство “Просвещение”. Москва, 2002.
8. www.blogspot.com. (Azərbaycan xalq rəqsləri).
9. www.unisef.org (tərkibinə təlim materiallarına müxtəlif səviyyələr üçün istinadlar daxildir).
10. www.omposersunion.az (Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqı)
11. www.kurikulum.az.
12. Методика музыкального воспитания в детском саду (под редакцией Н.А.Ветлугиной). Издательство “Просвещение”. Москва, 1982.
13. İradə Məmmədova. Uşaqların musiqi dünyası. Bakı, 2004.
14. Zümrüd Sədraqızı. Uşaq bağçalarında musiqi məşğələlərinin müntəxəbatı. Bakı, 2005.
15. www.educult.az.

MÜNDƏRİCAT

Ön söz	3
İzahat vərəqi.....	3
“Musiqi” fənni üzrə təlim-tədris prosesinin təchizatına aid məsləhətlər.....	4
I sinif üçün musiqi fənni üzrə məzmun standartları.....	5
Məzmun standartları və fənlərarası integrasiya cədvəli	6
Tədris proqramının illik planlaşdırma cədvəli	7
Kiçik summativ qiymətləndirmənin aparılması üçün test tapşırıqları.....	8
I Bölmə. Musiqi aləminə səyahət	9
Mövzu 1. “Birinci zəng”	9
Mövzu 2. Biz və musiqi	11
Mövzu 3. Mahnı	12
Mövzu 4. Rəqs	14
Mövzu 5. Marş	15
Mövzu 6. “Vətənim”.....	16
Mövzu 7. Musiqi əsərləri	18
Mövzu 8. Dövlət rəmzləri.....	20
II Bölmə. Musiqinin məzmunu	21
Mövzu 1. Musiqinin xarakteri	21
Mövzu 2. Musiqi və hislər.....	22
Mövzu 3. Musiqi və təbiət.....	24
Mövzu 4. Musiqi və Vətən.....	26
Mövzu 5. Musiqi və Yeni il bayramı	27
Mövzu 6. Kiçik summativ qiymətləndirmə.....	29
Mövzu 7. I yarımil üçün böyük summativ qiymətləndirmə	29
III Bölmə. Musiqi dili.....	29
Mövzu 1. Musiqi “əlifba”sı.....	29
Mövzu 2. Musiqi “nərdivan”ı.....	31
Mövzu 3. Ritm	33
Mövzu 4. Temp	34
IV Bölmə. Musiqi və nağıl.....	36
Mövzu 1. “Nağıl-nəğmə”	36
Mövzu 2. “Gülməli nağıl”	38
Mövzu 3. “Nənəm nağıl danışır”	40
Mövzu 4. “Tıq-tıq xanım”	41
Mövzu 5. “Novruz nağılı”	43
Mövzu 6. Sinif konserti	44
V Bölmə. Musiqi töhfələri	44
Mövzu 1. “Üçrəngli bayraq”	44
Mövzu 2. Mahnı çaləngi.....	46
Mövzu 3. Bayram musiqisi.....	48
Mövzu 4. “Hər birimiz bir çiçək”	49
Mövzu 5. Gül bayramı	50
Mövzu 6. Ümummilli lider	52
Mövzu 7. Konsert zalında	53
Mövzu 8. İl boyu keçirilənlərin böyük summativ qiymətləndirilməsi	54
İstinad edilmiş mənbələr	54

MUSIQI

1

Ümumtəhsil məktəblərinin 1-ci sinfi üçün
"Musiqi" fənni üzrə
MÜƏLLİM ÜÇÜN METODİK VƏSAİT

Müəlliflər:

Rəcəbova Nərgiz Nadir qızı
Quliyeva Şəhla Hacıməmməd qızı
Əliyeva Zəmfira Abubəkr qızı

www.eastwest.az
www.fb.com/eastwest.az
info@eastwest.az

Buraxılışa məsul: Sevil İsmayılova
Dizayner: Kərim Məhdəvi
Səhifələyici: Xəqani Fərzəliyev
Korrektor: Nübar Qarayeva
Texniki redaktor: Gültəkin Cəfərova
Baş redaktor: Samirə Bəktaş
Texniki direktor: Allahverdi Kərimov
Nəşriyyat direktoru: Kəmalə Qarayeva

Format: 57x82 1/8. Ofset çapı. Fiziki çap vərəqi 7.
Sifariş 16008. Tiraj 8700

ŞƏRQ-QƏRB

"Şərq-Qərb" ASC-nin mətbəəsində çap olunmuşdur.
AZ1123, Bakı, Aşıq Ələsgər küçəsi, 17.
Tel.: (+99412) 374 83 43
(+99412) 374 73 84

Pulsuz

